

Terorismus - hrozba pro měkké cíle

Bc. Josef Škrhák

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Josef Škrhák
Osobní číslo: L19654
Studijní program: N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Terorismus – hrozba pro měkké cíle

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši o terorismu jako hrozbě pro měkké cíle a formulujte teoretická východiska pro praktickou část.
2. Posuďte současný stav terorismu jako hrozby pro měkké cíle.
3. Pojednejte o možných rizicích terorismu a hrozbách páchaných na měkkých cílech.
4. Vytvořte návrhy eliminace vybraných rizik teroristických útoků na měkké cíle.

Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HOFFMAN, Bruce. *Inside Terrorism*. Columbia: University Press, 2017. ISBN 9780231174770
 2. KAVICKÝ, Vladimír, JANGL, Štefan a Libor GAŠPIERIK. *Terorismus hrozba doby*. Bratislava: Citadela, 2015. ISBN 978808962884.
 3. ŠVAŇA, Lukáš. *„Etika“ vojny a terorizmu*. Bratislava: VEDA, 2017. ISBN 978-80-224-1553-8.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **14. května 2021**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne:

7.5.2021

Jméno a příjmení studenta: Bc. Josef Škrhák

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Hlavním cílem diplomové práce je problematika terorismu v České republice s důrazem na měkké cíle. V teoretické části je proveden popis problematiky vymezení činnosti složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) při teroristickém útoku, ochraně měkkých cílů a vysvětlení pojmu terorismus, jaké typy jsou nejčastěji používány jeho formy a metody. Dalším cílem je prověření, zda jsou složky IZS na jejich základě a postupu připravené ihned a neodkladně čelit teroristickým útokům. V praktické části je provedena statistika dřívějších teroristických útoků, analýzy fiktivních teroristických útoků na měkké cíle pomocí analýzy CARVER, Ischikava diagram, softvérového programu TerEx a dále pomocí analýzy SWOT je posouzeno stávající zabezpečení České republiky v boji proti terorismu. Z provedených analýz byly vytvořeny návrhy na zkvalitnění stávajícího stavu.

Klíčová slova: bezpečnost, cíl, hrozba, měkký, ochrana, systém, terorismus

ABSTRACT

The main goal of this work is the issue of terrorism in the Czech Republic with emphasis on soft targets. The theoretical part describes the issue of defining the activities of the components of the integrated rescue system ("IRS") in a terrorist attack, protection of soft targets and an explanation of the term terrorism, what types are most often used its forms and methods. Another goal is to verify whether the IRS units are based on their procedure and procedure ready to immediately and immediately face terrorist attacks. using the SWOT analysis, the current security of the Czech Republic in the fight against terrorism is assessed. From the performed analyzes, suggestions were made to improve the current situation.

Keywords: security, goal, threat, soft, protection, system, terrorism.

Chci poděkovat svému vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, PhD. za věcné konzultace a odborné vedení při zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat npor. Mgr. Milanu Juráňovi za poskytnuté informace ohledně problematiky policie - ochrany měkkých cílů. A celé své blízké rodině za trpělivost a pochopení za dobu studia

Motto: Největší bohatství je vzdělání. (Robert Kiyosaki)

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TERORISMUS V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH A V ODBORNÉ LITERATUŘE	13
1.1 TERORISMUS V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH	13
1.2 TERORISMUS V ODBORNÝCH PUBLIKACÍCH	15
1.3 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY TERORISMU	17
2 GLOBÁLNÍ TERORISMUS VÁŽNÁHROZBA OBYVATELSTVA	23
2.1 ZNAKY TERORISMU	23
2.2 HISTORIE PROTISTÁTNÍHO TERORISMU	25
3 TERORISMUS A MĚKKÉ CÍLE	29
3.1 DRUHY OBJEKTŮ „SOFT TARGETS“	29
3.2 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH MĚKKÝCH CÍLŮ	30
3.3 OHROŽENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ TERORISMEM.....	31
3.4 MÍSTO A ÚLOHY ZÁKLADNÍCH SLOŽEK INTEGROVANÉHO SYSTÉMU V BOJI PROTI TERORISMU.....	35
4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI	39
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
5 TERORISTICKÉ ÚTOKY V EVROPĚ V LETECH 2015 – 2020	41
5.1 TERORISTICKÉ ÚTOKY V ČESKÉ REPUBLICE	41
5.2 VÝBĚR NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ V EVROPĚ.....	41
6 SLOŽKY ZÁCHRANÉHO INTEGROVANÉHO SBORU PODÍLEJÍCÍ SE NA BOJI PROTI TERORISMU	46
6.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR.....	46
6.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	47
6.3 ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	47
6.4 SOUČINNOST SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANÉHO SYSTÉMU PŘI MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	48
7 APLIKACE ANALYTICKÝCH METOD NA PROBLEMATIKU TERORITICKÉHO ÚTOKU	50
7.1 APLIKACE METODY CARVER NA PROBLEMATIKU TERORISTICKÉHO ÚTOKU	50
7.2 APLIKACE ISCHIKAVA DIAGRAMU NA ZABEZPEČENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY	55
7.3 APLIKACE TEREK NA TERORISTICKÝ ÚTOK	58
7.4 MODELOVÁNÍ KRIZOVÉ SITUACE TERORISTICKÉHO ÚTOKU	61

7.5	POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU TERORISMU V ČESKÉ REPUBLICE.....	69
8	NÁVRHY NA ELIMINACI TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ	77
	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	89
	SEZNAM OBRÁZKŮ	91
	SEZNAM TABULEK.....	92
	SEZNAM GRAFŮ	93

ÚVOD

Dlouhou dobu jsem přemýšlel nad tématem a názvem mé diplomové práce. Má motivace vyplynula z mého služebního zařazení u Policie České republiky. Téma terorismu je k zamyšlení pro celou světovou veřejnost. Hledal jsem nápadité názvy k vybrané tématice, a nakonec jsem zvolil stručný název, který nejlépe vystihne dosti rozvětvenou a složitou problematiku. Terorismus provází lidstvo již léta a bohužel se stále zdokonaluje. Jde o upevněné, promyšlené postupy. Cílem teroristů je za každou cenu, tedy i za cenu svého života, docílit hromadného ničivého účinku zvýšením brutality a četností útoků za použití zbraní hromadného ničení. Terorismus se dotýká nás všech. Ve své práci se zabývám právními předpisy týkající se dané problematiky. Představím nástražné a výbušné systémy a zaměřím se na měkké cíle s jejich vyčleněním, neboť jde o nejzranitelnější klíčové body útoků. Terorismus pojednává o násilné formě prosazování politických zájmů stoupců určité radikální ideologie (náboženské, separatistické, nacionalistické, ekologické, politické aj.) jejichž cílem je často civilní obyvatelstvo. Jedná se téma velmi diskutované a citlivé, kde je důraz kladen na ostrahu objektů i vzdušného prostoru. Pro současnou společnost je největší hrozbou mezinárodní terorismus, který se může projevat v podobě náboženské nesnášenlivosti, zvyšováním agrese projevující se extrémistickými skupinami, etnické konflikty, nebo migrace velkých skupin obyvatelstva. Propustnost hranic, prostředky globální elektronické komunikace, nebo letecká doprava jsou zdrojem pro poskytnutí možností k plánování a provádění záměrů teroristů. Výměna zpravodajských informací v rámci mezinárodní spolupráce již dokázala zabránit mnoha snahám o provedení teroristických útoků nebo jiných aktivit spojených s terorismem, např. vybudováním logistických podpůrných základů. Aktivity, které předcházejí teroristickým útokům, se mohou vyskytnout kdekoliv, tedy i v České republice (dále jen „ČR“).

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cíl diplomové práce:

Hlavním cílem diplomové práce „Terorismus - hrozba pro měkké cíle“ je řešení a návrh na minimalizaci rizik terorismu se zaměřením na měkké cíle. Úkolem je zjistit, zda složky IZS pracující podle platných právních předpisů vydaných pro Českou republiku (dále jen „ČR“), a jsou schopny čelit případnému teroristickému útoku. Zvoleným postupem literární rešerše českých, zahraničních autorů a s použitím zdrojů z internetových stránek je přiblížen boj proti terorismu. Teoretická část obsahuje informace o historii terorismu od jeho počátku, specifikuje jeho různé typy, formy a utváří obraz vývoje terorismu až po současnost. Důležitým bodem teoretické části je zaměření na teroristické útoky zaměřené na měkké cíle v ČR, jež jsou stále větší hrozbou dnešní doby a koordinace postupů složek IZS pro řešení krizových situací. Na základě zadání diplomové práce byly stanoveny tyto dílčí cíle vycházející z praktické části:

- Statisticky posoudit teroristické útoky ve světě a to v období od roku 2015 až 2020. Znáznornit počty obětí a zraněných osob při těchto útocích.
- Zanalyzovat zabezpečení měkkých cílů vůči teroristickým útokům ve městě Kyjově. Posoudit bezpečnost při fiktivním útoku na měkký cíl, který představují osoby na benzinové stanici EuroOil Kyjov. Posoudit zabezpečení České republiky proti terorismu.

Metody:

Zvolené metody výzkumu spáchaných teroristických útoků na měkké cíle. Pomocí analýzy CARVER ta zkoumá zabezpečení měkkých cílů v městě Kyjově. Aplikací Ischikawa diagramu bylo provedeno zabezpečení základní školy Újezd Kyjov. Použitím softvérového programu TerEx provedena simulace teroristického útoků proti měkkému cíli, benzinové čerpací stanici EuroOil Kyjov. A dále pomocí analýzy SWOT byly vyhodnoceny výstupy uvedených útoků stávajícího zabezpečení ČR v boji proti terorismu. Z provedených analýz byly vytvořeny návrhy na zlepšení stávajícího stavu se záměrem odhalit včas připravovaný útok.

Výsledek:

Výsledným bádání bylo zjištěno možné ohrožení a poškození měkkých cílů při teroristických útocích nebo nedbalého a lehkomyšlného chování lidstva. Terorismus je v neustálém vývoji a včasné odhalení připravovaného útoku je nedílná součást našeho žití, neboť následky pro lidstvo mohou být nedozírné. Koordinovaná spolupráce složek IZS přispívá k odhalování a k včasnému zásahu, minimalizaci následků teroristického útoku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERORISMUS V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH A V ODBORNÉ LITERATUŘE

Pojem terorismus byl prvně použit v době Velké francouzské revoluce, pochází od latinského slova „terore“ a je v něm obsažena úzkost a hrozba cílená proti vládě nebo jejím nepřátelům. Naše generace má fenomén terorismu spojen s útokem ze dne 11. září 2001 na budovy World Trade Center (tzv. dvojčata) na ostrově Manhattan ve Spojených státech amerických s následnými teroristickými útoky nejen v Evropě, ale i na dalších kontinentech. I v počátcích našeho letopočtu se objevují různé podoby terorismu. Ani různí odborníci se však neshodli na jednotné definici slova terorismus a někteří tvrdí, že ji zcela definovat ani nejde. Proti hrozbě terorismu není v současné době zcela imunní žádná země, ČR nevyjímaje. Na druhou stranu je relevance a struktura této hrozby v jednotlivých regionech i státech odlišná - západní Evropa je např. radikálním islamismem ohrožena z historických i demografických důvodů daleko více, než střední Evropa.

1.1 Terorismus v právních předpisech

Problematice terorismu je ze strany ČR věnována maximální pozornost, o čemž svědčí celá řada významných právních dokumentů, k nejdůležitějším lze zařadit například:

- Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, ve které je pozornost zaměřena na následující oblasti:
 - Zlepšení spolupráce mezi subjekty a komunikace mezi nimi, zapojenými do boje proti terorismu.
 - Mezinárodně-smluvní a legislativní otázky.
 - Obranu obyvatelstva, kritické infrastruktury a jiných cílů, možných zranitelných teroristickým útokem.
 - Bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informace veřejnosti ve vztahu ke konkrétním bodům proti boji s terorismem.
 - Prevenci ve společnosti a boji proti radikalizaci.
 - Rekrutování dalších členů k teroristickým skupinám. (MV, 2013)
- Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, v trestním zákoníku je definován:
 - teroristický útok (§311),
 - teror (§312),
 - teroristická skupina (§129a),

- účast na teroristické skupině (§312a),
 - financování terorismu (§312d),
 - propagace terorismu (§312e),
 - vyhrožování teroristickým činem (§312f),
 - ukládá tresty a jejich délku. (ČESKO, 2009)
- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti, který obsahuje vymezení důležitých pojmů pro oblast kyberprostoru, povinnosti pro organizace, kterých se kybernetická ochrana týká, systém opatření, stav kybernetického nebezpečí, systém kontroly a další. (ČESKO, 2014)
 - Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, který obsahuje zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do právního řádu členských států. Možno stíhat právnické osoby kvůli teroristickým činům, podpoře terorismu a dalším souvisejícím činům. Zavedeno Rámcového rozhodnutí Evropské unie (dále jen „EU“) o boji proti terorismu (2002/475/SVV). (ČESKO, 2011)
 - Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, který spravuje především postavení, koordinaci, působnost, spolupráci a kontrolu zpravodajských služeb ČR a v § 5 odst. 1 písm. e – definuje působnost a povinnost Bezpečnostní informační služby (dále jen „BIS“) zabezpečovat informace týkající se organizovaného zločinu a terorismu. (ČESKO, 1994)
 - Usnesení vlády České republiky ze dne: 13. září 2006 č. 1060, které obsahuje zásady koordinace činnosti zpravodajských služeb ČR při vyhodnocování informací důležitých pro bezpečnost ČR se zvláštním zaměřením na boj proti terorismu – dochází zde k zavedení předávání informací získané členy Vojenského zpravodajství a Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen „ÚZSI“) do kompetence BIS. (ČESKO, 2006)
 - Nařízení vlády č.315/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ve kterém jsou definovány kritéria pro kritické informační infrastruktury včetně oblasti kybernetické bezpečnosti, kde jsou uvedeny osobnostní, časové, a průtokové limity informačních sítí. (ČESKO, 2014)
 - Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020, která definuje vize kybernetické bezpečnosti, tým GovCERT, principy kybernetické ochrany, rozvoj kapacit, a výzvy s kterými se musí bezpečnostní experti

a společnost potýkat a hlavní cíle strategie a implementace akční plánu, který ze strategie vychází. (ČESKO, MMR)

- Rámcové rozhodnutí Evropské unie o boji proti terorismu (2002/475/SVV), ve kterém mimo jiné se výslovně vyžaduje zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do právního řádu členských států. (ČESKO, 2002)
- Evropské strategie proti radikalizaci upravuje prostředí a uplatňuje se především ve věznicích a prostřednictvím internetu. (ČESKO, 2015)
- Strategii vnitřní bezpečnosti EU definuje nutnost propojení bezpečnostních systémů jednotlivých členů EU, prosazuje jednotný model bezpečnosti. (MVČR, 2010)
- Strategie EU pro boj proti terorismu obsahuje především snahy definované jako:
 - Předcházení radikalizace a náboru teroristů.
 - Ochrana občanů a infrastruktury.
 - Pronásledování teroristů přeshraničně s cílem narušit plánování a financování jejich útoků.
- Reagování na následky teroristických akcí. (RADA, 2005)
- Europol TE-SAT report obsahuje nejnovější trendy, počet odhalených a provedených útoků, statistiky, nové prostředky, úsilí v boji proti terorismu a mnoho dalšího. (EUROPOL, 2007)

1.2 Terorismus v odborných publikacích

Problematikou terorismu se zabývá celá řada českých i zahraničních autorů a každý popisuje svůj náhled na terorismus z jiného úhlu pohledu.

Podle knihy **Terorismus pokus o porozumění** (Souleimanov) má terorismus spoustu různých podob podle zaměření např. kulturní, právní, psychologický nebo politický. Dopad teroristických útoků je v současné době nejčastěji zaměřován na obyčejné lidi. Terorismus je posuzován jako forma organizovaného násilí obvykle zaměřeného proti nezúčastněným osobám, za účelem dosažení kriminálních, politických, případně i jiných záměrů. Mezi jeho znaky patří brutalita, bezohlednost i vysoká nebezpečnost. K výběru pro užití daného druhu terorismu se zohledňuje psychologický efekt a vyvolání pocitu ohrožení a strachu na velkou skupinu lidí k dosažení vytyčených cílů. Útoky jsou zaměřeny proti osobám, které nemohou jejich dosažení jakýmkoliv způsobem ovlivnit a se záměry teroristů nemívají nic společného. Osoby, které se neúčastní útoků, jsou často rukojmími a jejich prostřednictvím je vyvíjen tlak na odpovědné instituce, úřady nebo vládu a ten je stále drcen sdělovacími prostředky.

Vlivní jednotlivci, vláda nebo instituce jsou vydírání, diskreditování a často nuceni k ústupkům s cílem destabilizace a změny společenského systému za použití pohrůzek. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

V publikaci **Terrorism and the law** její autor (Boháček) popisuje terorismus jako důležité téma pro právníky, politiky, ekonomy, kriminology i pro obyčejné lidi v současné době. Boháček uvádí, že jde o nejvážnější zločiny, také zmínil Univerzitu veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze, která se zabývala všemi rozdílnostmi a kritérii, týkající se terorismu a jeho následky. Mezinárodní konference konaná 11. března 2006 s názvem "Terorismus a zákon" pojednávala o dané problematice v anglickém jazyce. Účastníci konference se shodli na tom, že nejde jasně určit, co přesně terorismus je. Zmínili dva obecné názvy terorismus **tradiční** – zločinec v zájmu soukromých osob a **politický**. Jedno téma se zabývalo koncepcí proti terorismu a jeho právní úpravy v mezinárodním právu. Boháček dále uvádí jak důležité je, zaměřit se na úlohy teroru v současných mezinárodních vztazích a dopad na jeho teorii. Poukázal na spekulace s praním špinavých peněz získaných teroristickou činností a na jejich budoucí použití na další teroristické činy. (BOHÁČEK, 2006)

Zajímavě zpracované reportáže o teroristických případech jsou popsány v díle **Století šakalů** (autor Borovička). Stammheimská věznice, která byla považována za nejmodernější a nejbezpečnější vydala svědectví o připravovaném útoku. Přímo v prostředí věznice došlo k hromadné sebevraždě čtyř vězňů. V jejich celách byly po hrůzném činu objeveny střelné zbraně, výbušniny, mikrofony a případ šetřila tajná policie. (BOROVIČKA, 1985)

Kniha v **Bojové zóně** (autor Neillands) podává svědectví vojáků, kteří působili ve speciálních jednotkách, vlastními slovy popisují průběh akce, při psaní historie speciálních světových jednotek od roku 1945. Publikace je zaměřena na americké a britské jednotky, které mají nesčetné množství speciálních jednotek s dlouhou tradicí a bohaté zkušenosti. Autor Neillands popisuje vývoj a rozvoj speciálních jednotek a způsoby bojového nasazení. Veškeré materiály čerpal od válečných veteránů např. Scott di Marco z Knig Library asistoval při tvorbě této knihy, jeho znalosti a zkušenosti ze speciálních jednotek byly velmi užitečné. Autor dokonce uvádí, že Scott se věnoval práci i během líbánky na svatební cestě do Mexika v roce 1996. (NEILLANDS, 1997)

Americký historik Timothy Snyder znázorňuje ve své knize **Krvavé územie** děsivé události, které seudály v polovině dvacátého století na území mezi Berlínem a Moskvou. Období vražedných a teroristických útoků trvalo dvanáct let. O život přišlo čtrnáct milionů lidí, což bylo výsledkem cílené politiky. Sám autor Timothy podrobně ve své knize zkoumá metody a motivy Hitlera a Stalina. Dílo je doplněno výpověďmi obětí, které po sobě zanechali deníky, lístky aj. materiály, vypovídající o šílenství v evropských dějinách. (TIMOTHY, 2013)

1.3 Bezpečnostní hrozby terorismu

Bezpečnost a hrozba či riziko spolu úzce souvisí. Za projev ohrožení lze považovat všechny vlivy negativně ovlivňující bezpečnost osob nebo státu.

Z hrůzných zkušeností z druhé světové války se vytvořily podmínky pro vznik současného moderního terorismu. D. Rapoport nazývá čtvrté období terorismu náboženskou vlnou, vyznačující se sebevražednými útoky. V 90. letech 20. století se stal nábožensky motivovaný islamistický terorismus velkou bezpečnostní hrozbou pro většinu států. Kořeny vzniku pramení z nespokojenosti muslimů, jeho frustrace, způsobu života, ohrožení kultury, ale také působením západních vlivů. Islám zaostával za bohatými oblastmi Spojených států i za Evropou. Ani vznik Izraele a porážka v Palestině neposílila muslimské obyvatelstvo. Jako vykořisťovatelé působili podnikatelé vlastníci nerostná bohatství v západních zemích. (ULFKOTTE, 2003)

V únoru roku 1994 byl spáchán nejkrvavější útok židovskými extremisty. Stříleli do palestinských věřících, zabili přes 30 lidí a na 200 jich poranili. O rok později byl spáchán útok na tokijské metro za použití nervového plynu. Zemřelo více než 10 lidí, ale zraněných bylo více než jeden tisíc. Podle D. Rapporta vyvolal tento útok obavy v celém světě, neboť by mohlo dojít k usmrcení přes desetitisíce lidí použitím bakteriologických či chemických zbraní. V 90. letech vznikla nejznámější teroristická organizace al-Káida, která má za následek útoky na Světové obchodní centrum v roce 1993 a také útok na New York, Washington 11. září 2001. (ULFKOTTE, 2003)

Nová a zatím poslední etapa terorismu se podle J. Šedivého vyznačuje těmito prvky: extrémní výklad určité náboženské víry, černobílé vidění světa a přesvědčení o vlastní vyvolenosti k mesiášskému poslání svět očistit. I on pozoruje navýšení sebevražedných útoků, které snižují náklady a zjednodušují plánování. Předvídal útok v roce 1993 na světové obchodní centrum, zničení budovy federálního úřadu v Oklahoma City v roce 1995, nebo

téhož roku použit plyn v tokijském metru. Podle J. Šedivého má takzvaný nový terorismus způsobit materiální škody velkého rozsahu, způsobit hospodářské ztráty a zabít co nejvíce lidí. Cílem bylo vyvolat strach, hrůzu a paniku, narušit psychiku společnosti, znejistit víru lidí a schopnost věřit a důvěřovat státu a vládě, která je ochraňuje. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

K rozvoji terorismu po skončení studené války došlo na území bývalého Sovětského svazu ve středoasijských republikách a v Kavkazu. Tento novodobý terorismus má kořeny v čečenské válce, útoky byly vedeny na civilní cíle např. na Bud'onnovsko, pod vedením Šamila Basajeva v roce 1995, nebo napadení Kizljau Salmanem Radujevem v roce 1996. Basajev je v dnešní době označován za náboženského fanatika, byl financován arabskými teroristickými skupinami, dokonce vydal prohlášení, že nese odpovědnost za útoky na severním Kavkaze, i v jiných částech Ruska např. obsazení moskevského divadla Na Dubrovce v roce 2002 a útok na školu v severoosetském Beslanu v roce 2004. Šedesátá a sedmdesátá léta jsou charakteristická vznikem militantních organizací zaměřených levicově i pravicově. V této stati jsem uvedl příspěvky některých autorů o vývoji subverzního terorismu od jeho výskytu do začátku 21. století i s některými příklady útoků, které však nejsou a nemohou být vyčerpávající. Zmínil jsem se o jejich proměnách podle záměrů skupin a organizací. W. Laqueur uvádí, že budoucnost subverzitivního terorismu ovlivní nové, dostupné technologie. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

Terorismus se stává jednou ze zásadních bezpečnostních výzev současného světa. Jeho hrozba a násilné metody prosazování náboženských, politických cílů, národnostních a sociálních konfliktů, ekologických rizik i začleňování migrantů do společnosti je stále vysoká. Nově vznikající skupiny, nebo organizace jsou schopny k naplnění svých cílů a plánů ohrozit kritickou infrastrukturu i lidské životy. (MVCR, 2019)

S vývojem a rozvojem terorismu je žádoucí rozdělení a začlenění patřičných aktuálních událostí. Foltin a Řehák následným způsobem klasifikují **vývoj terorismu podle časové osy** do následujících etap:

- historická etapa – trvající do konce 17. století,
- nacionalistická etapa – probíhající od počátku 18. století až do roku 1913,
- etapa válek – probíhající v letech 1914 až 1945,
- etapa studené války – probíhající od roku 1946 až do roku 1989,

- etapa studeného míru – trvající od roku 1990 až po současnost. (ŘEHÁK, a další, 2008)

Řehák by doplnil etapizaci o šestou etapu, která by vystihovala současnou, moderní dobu, medializačních útoků, informačních technologií, sociálních sítí a s nimi spojený fenomén kyberterorismu. V době, kdy autor sestavoval výše uvedené etapy, nebyl prostor kybernetiky ještě rozvinut do takové míry, jako je tomu dnes. Z toho důvodu chápeme, že etapizace nereflexuje současné problémy moderní doby. Fenomén kyberterorismu bude blíže popsán v následující kapitole. (ŘEHÁK, a další, 2008)

Kyberterorismus představuje označení, pro které existuje v odborné literatuře spousta definic týkajících se problematiky kyberterorismu. Vybral jsem pouze dvě definice, neboť jejich škála je široká:

- **Kyberterorismus** je název obsahující teroristické aktivity přenášené v tzv. „kyberprostoru“, jde o teroristické aktivity prováděné prostřednictvím počítačové sítě, napadají informační elektronické sítě. (MVČR, 2018)
- **Kyberterorismus** je nezákonný útok proti počítačovým sítím a zneužitím uložených dat. Útokem chtějí teroristé přinutit vládu, zastrašit obyvatele k podporování politických nebo sociálních cílů. (BIS, 1994)

Dále uvádím výběr základních pojmů, které souvisí s problematikou terorismu:

- **Hrozba** – hrozbou je míněna souvislost s pronikáním detailních informačních technologií promítajících se do fungování společnosti a běžného života občanů. Česká republika jako vyspělá evropská země se ocitá v rostoucí závislosti na informačních technologiích. Lze předpokládat i její další nárůst v budoucnu. Zavádějící digitalizace v rámci státní správy nás může ohrozit, poněvadž budeme zranitelnější vůči hrozbám a útokům, které přicházejí z kybernetického prostoru. Pro nás to znamená zvýšení bezpečnosti pro stát i občany. Z toho vyplývá nutnost ochrany státu v kybernetickém prostředí a nedovolit, aby se internet stal bezprávným prostorem ke zneužívání informací. Je však nutné zachování maximální svobody pohybu a projevu v kybernetickém prostoru. Svoboda se stala základní prioritou, na které byl kybernetický prostor založen. Informační kriminalita a kybernetické hrozby zahrnují řadu negativních fenoménů, ke kterým dochází v prostředí informačních technologií - internetové podvody a krádeže, hackerství od kybernetické špionáže aj. až po zneužívání internetu k teroristickým aktivitám. (MVČR, 2003)

- **Informační systém** je systém, kterým se rozumí funkční celek hardwaru a softwaru, který obsluhuje lidský faktor řídicí procesy za účelem sběru dat, přenosu, uchování, jejich další šíření a zpracování pro potřeby uživatelů. Mohou být univerzální, vyvinuté na míru, nebo určeny ke speciálním účelům. (MANAGEMENTMÁNIA)
- **Korupce** značí zneužití pravomoci či postu ve veřejné správě, nebo v politice k dosažení soukromého zisku. Představuje formu krádeže. Jde o činnost, která je zločinným jevem společnosti a v ČR je zakotvena v trestním zákoníku. Spadají sem trestné činy např. podplácení, nebo přijetí úplatku. Boj proti ní je dlouhodobým procesem, který vyžaduje spolupráci všech orgánů veřejné moci. Pro potlačení korupce je potřeba zcela fungující právní prostředí, a také vysoká míra integrity osob, které vystupují, díky své funkci ve veřejném zájmu. Často jsou pojítkem s jinými formami trestné protiprávní činnosti a mohou dospět až k podkopání základů společnosti a demokratického právního státu. V závěru jde o ztrátu důvěry občana, nalomené tržních vazeb, ekonomický úpadek aj. nepříznivé vlivy. (MVČR, 2003)
- **Kritická informační infrastruktura** je vnímána jako prvek nebo systém prvků kritické infrastruktury v odvětví komunikační a informační systémy v oblasti kybernetické bezpečnosti. (HZSČR, 2019)
- **Kybernetická bezpečnost** se dostala do popředí zájmu v důsledku celosvětového rozvoje komunikačních a informačních postupů. Jde o souhrn organizačních, právních, vzdělávacích a technických prostředků sloužících k zajištění ochrany kybernetického prostoru. (BIS, 1994)
- **Organizované skupiny** jsou tvořeny převážně na základě národnostní příslušnosti, kde si jednotlivé národnosti udržují kontakty s domovským prostředím, nebo pobývají v sousedních zemích. Na našem území jsou mimo českých a slovenských skupin nejvíce aktivní albánské, vietnamské, ukrajinské, bulharské, nigerijské, rumunské a ruské. Jejich činnosti se prolínají a nejznámější je hospodářská kriminalita, distribuce omamných a psychotropních látek, obchod s lidmi a krádeže aut. Tato činnost vynáší skupinám až několik milionů českých korun ročně. (MVČR, 2003)
- **Organizovaný zločin** představuje nejzávažnější hrozbu nevojenské povahy, provedený zločineckou organizací, nebo skupinou. Těmto skupinám je vlastní neustále koordinované páchání trestné činnosti. Zločinecké skupiny svou činností narušují společenské uspořádání, stabilitu ekonomiky a dokáží rostoucím tlakem

způsobit zánik právního státu. Boj proti organizovanému zločinu se stal prioritou v boji proti organizovanému zločinu. (MVČR, 2016)

- **Organizované zločinecké skupiny** spočívají nejčastěji na mezinárodních kontaktních sítích, kde jsou zcela prostupné hranice legálního a nelegálního prostředí. Šámal uvádí, že tak nepřímo působí na ovlivnění politiky, justici, obchody a výrobu. Jde o dobře organizované a utajené skupiny. V ČR dosáhl nebezpečného stupně proces, kdy zločinecké skupiny využívají k získání moci a prospěchu nikoliv násilí, ale finanční machinace. (ŠÁMAL, a další, 2012)
- **Riziko** představuje možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou lze považovat z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě tzv. analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. (MVČR, 2003)
- **Správce informačního systému** (dále jen „IS“) je subjekt, který podle zákona určuje účel a prostředky ke zpracování dat a informací, za které je odpovědný. (NUKIB)
- **Teroristická skupina** je skupina, složená z více než dvou osob a založená pro delší časové období konající postupné kroky vedoucí k páchání teroristických činů. Jedná se o cílené spolčení. Pro usnadnění dalšího postupu Rada Evropské unie (dále jen „EU“) přímo stanovila seznam osob a organizací, které splňují tuto definici. Tento seznam je pravidelně aktualizován a je dodatkem Společného postoje. Nejčastějšími prvky vystihující terorismus jsou:
 - metody boje, strategii, taktiku (30,8 %),
 - úmyslná, plánovaná, systematicky organizovaná akce (32 %),
 - nesoulad mezi cíli útoků a jejich oběťmi (37,5 %),
 - psychologické efekty a očekávané reakce (41,2 %),
 - výhrůžky (48 %),
 - strach (53 %),
 - politický motiv (65 %),
 - násilí, síla (83,8 %). (MIKA, a další, 2003)
- **Zranitelnost** se označuje slabé místo, nebo bezpečnostní opatření, které může být zneužito jednou nebo více hrozbami. Podle Microsoftu je zranitelnost typu tzv. Zerologon často aktivně využívána při útocích. Postihující systémy

WindowsServer 2008 a novější. Zerologon byl přidán jako nástroj na extrakci přihlašovacích údajů Mimikatz, který snižuje obtížnost provedení útoku a zvyšuje riziko jejího zneužití při průniku do sítě s neprivilegovaným účtem. (NIKIB, 2020)

2 GLOBÁLNÍ TERORISMUS VÁŽNÁHROZBA OBYVATELSTVA

Zpočátku devadesátých let byl terorismus považován za riziko a ne za hrozbu. Změnu tohoto náhledu přinesla až druhá polovina devadesátých let, kdy následky prvních teroristických útoků přinesly desítky obětí na životech. Jedenácté září roku 2001 změnilo pohled na terorismus, a od tohoto útoku ve Spojených státech je terorismus považován za vážnou hrozbu. Nedílnou součástí našeho života je čelit hrozbám teroristických útoků a obrana před nimi. (EICHLER, 2009)

2.1 Znaky terorismu

Nástup globálního terorismu popisuje Eichler jako spojitost s již zmíněným 11. zářím 2001 a označuje ji za vážnou hrozbu civilního obyvatelstva. Při tomto útoku zemřelo na tři tisíce civilních obyvatel soustředěných v budově Mezinárodní zdravotnické organizace (dále jen „WTO“). Globálním terorismem se zabývají Organizace spojených národů (dále jen „OSN“). Její rezoluce číslo 1373 (2001) posoudila teroristické útoky za nepřiměřené a tvrdé, a staly se tak hrozbou pro mezinárodní mír a bezpečnost. Později rezoluce Rady bezpečnosti OSN číslo 1566 (2004) terorismus charakterizovala jako velmi nebezpečný jev rozsévající strach mezi obyvatelstvem. Zároveň se vyjádřila, že teroristické činy se nedají ospravedlnit žádnými podněty. Globální terorismus je v pořadí třetí etapou v dějinném vývoji terorismu. U **první etapy** nazývané jako **národní terorismus** byla cílem změna politiky vně státu, projevovala se dvěma rysy a to vražděním vysoce postavených politiků, vojenských velitelů a policejních velitelů. Dalším rysem, který uplatňovala především španělská ETA: dopředu oznámila, kde je uložena nálož a cílem bylo vyklizení prostoru, netýkala se zabíjení civilního obyvatelstva. (EICHLER, 2009)

Druhou etapou je nazýván **mezinárodní terorismus**. Také autor Vilášek nastiňuje politickou spojenou s počátkem šedesátých let dvacátého století. Útoky směřují za hranice států, kde mají zasáhnout cíl. Používá formy útoku, kterými zasahuje do řízení cizího státu a narušuje život občanů. Cílené útoky jsou vedeny na politické změny a rozpad ekonomiky státu. K získání cíle teroristických organizací v mezinárodním měřítku přispěly tři skutečnosti. První souvisela s růstem osobní letecké dopravy, která sloužila k únosům dopravních a osobních letadel i s cestujícími. Následovaly výhrůžky a vydírání politických vládních představitelů vytypovaných států. Druhá byla zvýšený zájem masmédií, což souviselo s vysíláním televizních stanic. Teroristické útoky přenášené televizí, měly silný dopad na civilní obyvatelstvo. Na politické představitele státu byl tímto způsobem vyvíjen

nátlak ke změnám v řízení státu. Posledním, třetím faktorem byla mezinárodní politika. Arabsko – izraelská válka v roce 1967 označována jako šestidenní válka, v níž došlo k důležitému konfliktu koalice arabských států (Egypt, Sýrie, Jordánsko a Izrael). Porážka koalice arabských států vyústila v nedůvěru arabských obyvatel k armádě. Teroristé využili situace k začátku války mezi Izraelem a Palestinou. (VILÁŠEK, a další, 2012)

Třetí etapa vyvolávala největší světovou pozornost, dostala označení **globální terorismus**. Vyznačovala se sebevraždnými atentáty s cílem usmrtit co největší počet civilního obyvatelstva. Globální terorismus je pro všechny země tohoto světa vážnou bezpečnostní hrozbou, především pro členské země NATO. Všechny tři etapy mají společné základní rysy:

- teroristé žijí ve společnosti, proti které připravují útoky na civilní obyvatelstvo, útoky jsou utajeny,
- teroristické organizace se zaměřují na civilní cíle a vyhýbají se přímému boji s ozbrojenými silami, jejich útoky jsou zákeřná a nečekané,
- specifikovaná forma komunikace s veřejností, zaměřená na bezpečnostní vztahy. (EICHLER, 2009)

Také autor Mika uvádí několik rozličných způsobů páčání teroristických útoků. Lze je rozdělit podle skutku, kterého má být dosaženo:

- vážně zastrašit obyvatelstvo,
- tlak na vládu nebo mezinárodní organizaci k zákazu či konání daných kroků,
- vážně destabilizovat či zničit základní ústavní, politické, sociální nebo hospodářské struktury země nebo mezinárodní organizace:
- útokem na lidské životy, který je může usmrtit,
- únosy nebo braním rukojmí,
- útoky na psychickou integritu osob,
- obsazením lodí, letadel nebo jiných prostředků veřejné dopravy zásobujících zbožím,
- rušením dodávek elektrické energie, vody, nebo jiných základních lidských zdrojů, které mohou záporně ohrozit lidské životy,
- vypouštěním nebezpečných látek do volného oběhu nebo zakládáním požárů, způsobovat výbuchy, jejichž ničivé účinky ohrožují lidské životy,

- narušováním veřejných nebo vládních zařízení, infrastrukturních zařízení, dopravních systémů, veřejných míst nebo soukromého vlastnictví, ohrožujícími lidské životy způsobující vážné ekonomickou krizi,
- přepravou, výrobou, držením, obstaráváním, používáním nebo dodáváním zbraní nebo výbušnin chemické nebo jaderné biologické povahy, tak jako práce na vývoji těchto zbraní,
- výhružkami výše uvedených skutků,
- řízením teroristické skupiny,
- působením v teroristické skupině, poskytovatele materiální nebo finanční podpory za účelem páchaní zločinných aktivit. (MIKA, a další, 2003)

2.2 Historie protistátního terorismu

Raný terorismus se datuje od prvního století n. l. a má spojitost se vznikem židovské nábožensko-politické skupiny zélótů tzv. sikaritů. Existovala jen několik desetiletí. Souleimanov popisuje jejich kruté vražedné útoky dýkami, připomínající dnešní teroristy vedené náboženským fanatismem. Židovské hnutí se postavilo římské armádě, od toho se odvíjela brutalita a násilí v dalších letech. O sedm set let později se objevila další skupina - thugové - indická hinduistická sekta, která působila od 7. do poloviny 19. století. Thugové škrtili své oběti - původně cizince a cestovatele a jejich těla obětovali bohyni Kálí. Thugové získali jejich majetek, jímž podpláceli vrchnost na území indického subkontinentu. V 19. století, kdy měla sekta kolem 40 tisíc souvěrců, rituály vymizely a jejich činnost se omezila na přepadávání a okrádání cestovatelů. V 90. letech 19. století sekta zcela ukončila svou činnost a dnes už je pouhým námětem pro knihy a filmy. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

Kolonizace probíhala od 16. do 19. století a zapříčinila dobývání nových území. Po roce 1918 následoval boj Židů a Arabů o vznik vlastních států v oblasti Izraele, což se neobešlo bez hrůz teroru. Hrubé násilí se stupňovalo i po přijetí Balfaurovy deklaráce a došlo k násilným střetům mezi Brity, Židy a Arabi vykonávajících správu nad tímto územím. (TŮMA, 2001)

Mnoho autorů se domnívá, že nástup **moderního terorismu** začal vyhlášením Francouzské revoluce. Maximilien Robespierre pod svým vedením zavedl od roku 1793 hrůzovládu, zaměřenou na zastrasování a nátlak na obyvatelstvo. Proto jakobíni vyhlásili ve Francii výjimečný stav, provázený popravami a soudy na veřejnosti, tato doba byla právem nazývána „obdobím teroru“. (IBÁNEZ, 2009)

Tak jako je spousta definic pro terorismus nebo kybernetiku, existuje i několik rozdělení podle historického vývoje. Řehák rozdělil vývoj terorismu na:

- historickou etapu,
- nacionalistickou etapu,
- etapu válek,
- etapu studené války a
- etapu studeného míru. (ŘEHÁK, a další, 2008)

Raport, uznávaný historik použil pro vývoj terorismu rozdělení jiné:

- terorismus v 19. a na začátku 20. století,
- antikoloniální a etno separatistický terorismus,
- terorismus 60. – 70. let 20. století,
- současný terorismus. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

Souleimanov popisuje **terorismus 19. a 20. století** a uvádí, že se význam slova „terorismus“ po francouzské revoluci nespojil s žádnou novou činností ani režimem. Až v poslední třetině 19. století přebrali teroristické praktiky nejrůznější sekulární skupiny. V etapě tzv. *sekulárního terorismu* zasahující do 20. století se objevovaly nové pohnutky teroristů, částečně navazující na francouzskou revoluci. Pod vlivem radikálních myšlenek vznikaly anarchistické skupiny především v carském Rusku zaměřené na svržení cara Alexandra II. pomocí nastražených bomb. Rozvojem nových technologií jako byl telegraf, železnice či média se šířily myšlenky velmi rychle a ovlivňovaly veřejné mínění. V následujících dvaceti letech teroristickým atentátům podlehl např. francouzský prezident Sadi Carnot (1894) ale také španělský předseda vlády Antonio Canovas (1897). V této době se pokoušeli i o život rakouské císařovny Alžběty a o tři roky později útoku podlehl italský král Umberto I. v roce 1901 americký prezident William McKinley. Tato etapa anarchistického, nacionalistického a nihilistického násilí končí atentátem na Františka Ferdinanda d'Este. S teroristy se ve druhé polovině 19. století potýkala Evropa i Amerika, kde po americké občanské válce byla v popředí ultrapravicová teroristická skupina KU-klux-klan (dále jen „KKK“). Myšlenky této skupiny ovlivnily organizace v USA. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

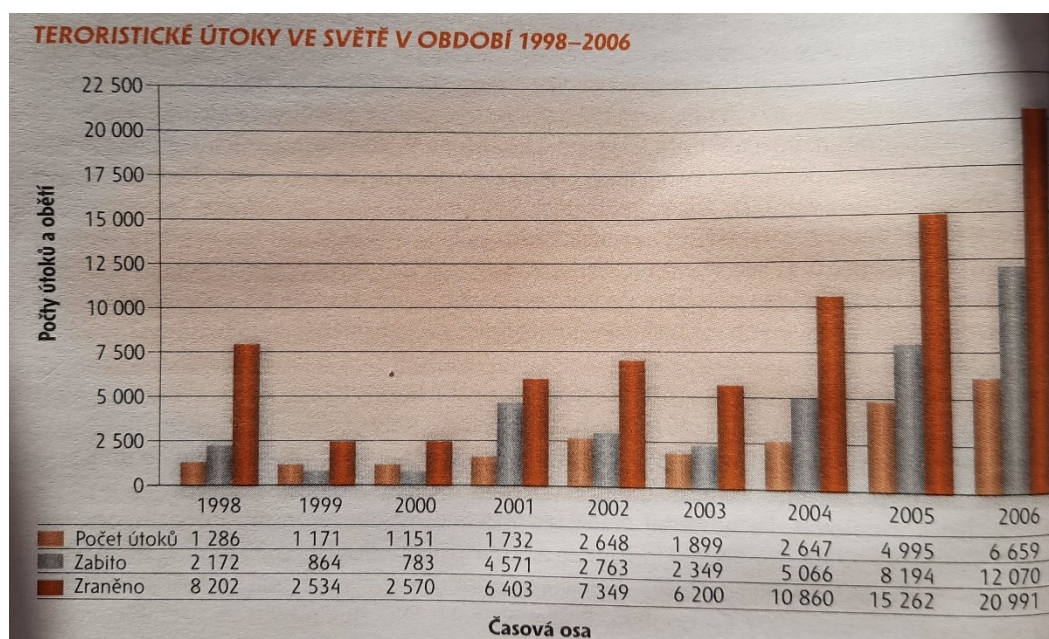
V **antikoloniální etapě** popsal Souleimanov moderní terorismus spojený s koncem první světové války a počátek rozpadu evropských koloniálních říší. Cílem bylo osvobození určitého území od nadvlády cizího státu. Etnicko-nacionální teroristické skupiny zastupují menšiny, které jsou považovány za utlačované a jejich kroky vedou k vytvoření nezávislého

státu. Etno teroristické organizace se projevovaly náboženskými, nebo ekonomickými prvky. Podle Rapoporta vznikla v roce 1919 nejstarší teroristická organizace, jejímž cílem bylo vytvořit nezávislé, jednotné Irsko. V čele Irské republikánské armády (dále jen „IRA“) byl Michael Collins, který si dokázal získat širokou veřejnost pro plnění svých plánů. Po vyhlášení nezávislosti Irska, bez Severní části roku 1921 byl Collins zavražděn. IRA pokračovala ve své činnosti, docházelo k nárůstu kriminality a tajné teroristické skupiny začaly útoky na britské úředníky a policisty. Vyhlášením nezávislosti Indie v roce 1947 konflikty mezi nimi ustaly. Prvky náboženského terorismu autoři Reimer a Židková uvádí na „Blízkém východě“. Vzrůstalo napětí mezi Araby a Židy v Palestině. Narůstající konflikty vrcholily ve 30. a 40. letech 20. století. V roce 1948 vznikl samostatný stát Izrael a židé vytvořili Národní vojenskou organizaci v zemi izraelské (dále jen „IRGUN“) za účelem nastolení pořádku v Palestině. Se vznikem Izraele došlo k rozpuštění židovských teroristických organizací a roku 1964 byla založena Organizace pro osvobození Palestiny (dále jen OOP) pod vedením Jásira Arafata. Záměrem těchto skupin bylo dosažení nezávislosti Palestiny. Začaly vznikat nové organizované skupiny např. Černé září, která spáchala teroristický útok na izraelské sportovce na letních olympijských hrách v Mnichově roku 1972. Rapoport se zmiňuje o tom, že tato antikoloniální vlna terorismu byla považována za nejlepší etapu terorismu s mezinárodní podporou. Teroristické organizace se učily do jaké míry vést násilí, aby neohrozili své postavení na svém území a u jejich zastánců v zahraničí. Teroristickým skupinám v tomto období se pokaždé nepodařilo splnit své cíle, příkladem je IRGUN, který nezískal celou Palestinu, nebo IRA, které se nepodařilo nevytvořit Irskou republiku na celém ostrově. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

Terorismus 60. – 70. let 20. století - Ve třetí vlně donutil Vietnam USA k ústupu amerických jednotek. Ve světě vzniklo mnoho teroristických skupin např. italské Rudé brigády, francouzská Přímá akce, západoněmecká Red Army Fraction (dále jen „RAF“) aj. V 60. letech byly prováděny bombové útoky, braní rukojmí, vydírání, vraždění i únosy letadel. V následujících 10 letech začaly některé skupiny pracovat mimo svá území. V Evropě došlo k vysokému nárůstu atentátů spojených s mezinárodním terorismem ve spojitosti s palestinsko-izraelským konfliktem. Šedivý uvádí, že je s nimi spojeno devět desetin atentátů. Na podzim roku 1970 začínají skupiny Rudých brigád (dále jen „BR“) první útočné akce jako podpalování automobilů s úmyslem poškodit představitele průmyslových podniků. Poté co byl ve vedení BR Mario Moretti, začaly plánované politické vraždy. Dalšími útočnými prvky se stalo mrzačení obětí a brutální poprava předsedy bývalého

premiéra politické strany italské Křesťanské demokracie Alda More v roce 1978. Po roce 1979 začali italské policejní protiteroristické akce a v roce 1981 došlo k rozpadu BR. V 60. letech došlo k rozmachu terorismu důsledkem ekonomických krizí, diktátorských režimů i sociální nerovnosti. Rozšířily se aktivity pravicových skupin, které směřovaly útoky ke vzniku lidového povstání v Latinské Americe. V 80. letech pod vedením profesora Abimaela Guzmána došlo k nárůstu terorismu i v Peru. Cílem útoků bylo zničit peruánské instituce, při kterých zahynulo přes 30 tisíc lidí. V 60. a 70. letech tak vznikla v Evropě a Latinské Americe řada bojových organizací inspirovanými se pravicovými i levicovými myšlenkami, dlouhotrvajícími pohnutkami. (SOULEIMANOV, a další, 2010)

Z počátku nového tisíciletí je možné pozorovat rostoucí útoky teroristů ve světě (Obrázek 1) do té doby bylo útoků mnohem méně a byly výjimečné.

Obrázek 1: Teroristické útoky v období 1998-2006 (DIVISION SECURITY, 2007)

Zejména koncem období dochází k šíření rozvoje terorismu. Nejvíce provedených teroristických útoků přibilo v roce 2004-2006. Je tedy možné usoudit, že rozmach terorismu ve světě je po roce 2004. Do té doby bylo teroristických útoků poměrně méně a nebyly natolik rozšířené.

3 TERORISMUS A MĚKKÉ CÍLE

S terorismem těsně souvisí pojem „měkký cíl“, pochází z anglického termínu „softargets“, a odborníci ho vysvětlují, jako místa s vysokou koncentrací osob a nízkou mírou zabezpečení proti násilným útokům. (KALVACH, 2016)

Pro svou charakteristiku jsou „měkké cíle“ vybírány jako cílové, k provedení teroristických útoků. Opakem jsou „tvrdé cíle“ zaměřené na objekty bezpečnostních složek, některé státní nebo vojenské objekty, ale i některé nestátní dobře střežené objekty Ministerstva vnitra ČR (dále jen „MV“) ČR aj. (MVČR, 2018)

Podle časové osy jsou měkké cíle **trvalé a dočasné**. Trvalé lze dělit na:

- venkovní prostory (parky, stadiony, náměstí, muzea aj.),
- vnitřní prostory (letištní haly, divadla, nemocnice, obchodní centra aj.).

U dočasných měkkých cílů se jedná převážně o venkovní akce, které se mohou konat na soukromém nebo veřejném pozemku a lze je dělit na:

- krátkodobé (dočasné) akce s volným vstupem (velikonoční nebo vánoční trhy, demonstrace, sportovní maratony atd.),
- dočasné placené akce (festivaly, koncerty). (MVČR, 2018)

3.1 Druhy objektů „soft targets“

Vzhledem k velké koncentraci osob a jejich volného pohybu, jsou měkké cíle častým terčem ozbrojených útočníků a teroristů. Útočníci nezkoumají dopad a jeho význam pro společnost. Seznam měkkých cílů pochází ze zdroje MVČR - Metodiky ochrany měkkých cílů, mezi které lze zařadit:

- náboženské objekty, komunitní centra,
- školská zařízení, koleje, menzy, knihovny,
- kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra,
- parky a náměstí, turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie,
- shromáždění, průvody, demonstrace,
- sportovní haly a stadióny,
- kulturní, sportovní, náboženské a další akce - komunitní centra,
- nemocnice, polikliniky a další zdravotnická zařízení,
- významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály,

- veřejná shromáždění, průvody, poutě,
- bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely. (MVČR, 2016)

3.2 Charakteristika vybraných měkkých cílů

Z mého pohledu na vývoj evropské i světové bezpečnosti, je nutná prevence na případné zhoršení bezpečnosti. V popředí zájmu je prevence před útoky a ochrana měkkých cílů:

- **Náboženské objekty** a místa **bohoslužeb** s věřícími a návštěvníky, lze zařadit mezi typickou kategorií měkkých cílů, jedná se o židovské objekty, které jsou často kulturními památkami. Stávají se často cílem islamistického teroru a extrémně pravicových skupin. (MVČR, 2016) Pro označení objektů s měkkými cíli lze využívat PIKTOPGRAM z MV ČR (Obrázek. 2).

Obrázek 2 Piktogram měkkých cílů (MVČR, 2018)

- **Zařízení s dětmi** představují maximální hodnotu pro celou společnost, jsou lehce zranitelné a útoky na školní budovy mohou mít pro společnost nedozírné následky. Z praxe je známo, že v minulosti byly na školná zařízení páchány útoky teroristickými skupinami, ale také vyvolané samotnými žáky s použitím dýk i střelných zbraní. Proto je v tomto případě nutný specifický bezpečnostní přístup. K danému tématu bylo uspořádáno mnoho odborných seminářů pro vedoucí pracovníky školství. (MVČR, 2016)
- **Obchodní centra** v minulosti došlo v obchodních centrech k řadě tragických incidentů. Mezi nejčastější patří teroristické útoky s použitím výbušnin, střelných zbraní, braní

rukojmí atd. Výsledky statistik uvádí, že v letech 1998 až 2005 bylo uskutečněno více než 60 teroristických útoků na obchodní centra. (MVČR, 2016)

- **Zdravotnická zařízení** – v nemocnicích, poliklinikách a jiných zdravotních zařízeních se koncentruje velké množství osob. Jsou volně přístupná všemu obyvatelstvu. Mají v databázi spoustu osobních údajů, pracují s chemickými látkami aj. Mnohdy jsou zdravotnická zařízení jako komplex tvořen z více budov a je zde několik cest za účelem vniknutí do těchto objektů. Zajištění bezpečnosti je zde prováděno jak fyzickou ostrahou objektu, tak i technickými a mechanickými prostředky. Bezpečnost zaměstnanců, pacientů nemůžeme brát na lehkou váhu. Je to další riziková skupina, která se snaží svým vybavením čelit teroristickým útokům.
- **Kulturní a sportovní akce** - pořadatelé kulturních a sportovních akcí, kde je předpokládána vysoká návštěvnost mají za povinnost zajistit preventivní bezpečnostní opatření a aktivní ochranu před terorismem. Pořadatelé mohou k tomuto účelu využívat např. poradenské služby, které poradí jak minimalizovat rizika, nebo služby pyrotechnika, řídicím se zkušenostmi a provádějícím fyzickou kontrolu objektu za pomoci tzv. CAT Teamu (Counter Assault Team), který je plně vyzbrojen a připraven okamžitě zasáhnout proti případným útočníkům. (DIVISION SECURITY, 2007)
- **Dopravní prostředky** - specifická dopravní síť a prostředků je orientována na velký počet lidí, kde může dojít k ochromení i dopravní infrastruktury. Dopady teroristického útoku se tak znásobí. (MVČR, 2016)

3.3 Ohrožení měkkých cílů terorismem

Ve světě jsou útoky na měkké cíle známé, nechci však uvádět, že běžné. České republice se zatím teroristické útoky vyhýbají, přesto je důležitá ostražitost i nutná oblast prevence. Je nezbytné zaměřit se na analýzu hrozeb měkkého cíle, na plánování reakce na útok i na detekci podezřelého chování apod. Ochranu měkkých cílů nazýváme „mladou disciplínou“. Proti ohrožení je vhodné provádět proškolení pracovníků měkkého cíle, což vede ke správným krokům při eventuálním útoku, a k eliminaci na lidských životech. (Q-COM, 2019)

Opatření k prevenci proti terorismu - je těžké čelit útokům, protože většinou neznáme čas, kdy nastanou. Pokud k útoku dojde, je žádoucí útočníka (útočníky) odradit, nebo mu znemožnit zaútočení. V dnešní době tj. v 21. století je k dispozici skvělá, vyvinutá technika zbraní a různých bezpečnostních prvků, případně i mediálních prostředků, které mohou

příspěť k bezpečnosti osob, nebo daného subjektu. Nejúčinnější způsob jak aktivně zabránit připravovanému útoku, je včasná identifikace předmětů, podezřelých osob, vozidel nebo zásilek. K tomu nám slouží dostupná školení zaměřená na metody detekce podezřelého chování, vyplývající z letištních kontrol, která je přesunuta do veřejného prostředí a je i úspěšně aplikována. (MVČR, 2016)

Chossudovsky se podílel na výzkumu globalizace a nebrání se myšlence vzniku třetí světové války. Za nebezpečný válečný konflikt považuje oblast Blízkého a středního východu a Střední a JV Asie. Vyvinuté moderní zbraňové systémy přináší neblahé následky pro lidstvo, hotovou katastrofu. Následky moderních ničivých zbraní převyšují představivost lidstva. Důvodem zbrojení je zásah do ekonomiky státu a získání zdrojů přírodního bohatství států - zemního plynu a ropy. S nahlédnutím do vojenských plánů a soustavy zásad odhaluje schopnost mediální propagandy k vytvoření obrazu nepřítele. Zdrucující fakta o skryté podpoře teroristů, o machinaci tajných služeb, ale také o vojenských plánech aj. jsou pro čtenáře deprimující. (CHOSSUDOVSKEY, 2013)

Teroristické a bombové útoky, u kterých je užito trhaviny a nástražných systémů, lze je zařadit mezi nejběžnější. Tento typ útoku umožňuje provést úspěšnou akci a zároveň je menší pravděpodobnost, že pachatel bude odhalen. Z taktického hlediska lze bombové útoky rozdělit do čtyř kategorií:

- útoky proti osobám,
- proti symbolickým cílům,
- proti významným cílům,
- série útoků. (BRZYBOHATÝ, 1999)

Analyzovat rizika a četnost případných zásahů na měkké cíle přísluší orgánům státní správy a Policii ČR. Spolupráce mezi státními organizacemi, složkami IZS a provozovatelů či majitelů měkkých cílů vede k ochraně obyvatelstva. Z rozboru teroristických útoků plynou následující způsoby provedení toku, které je nutné při tvorbě bezpečnostního systému zohlednit:

- útok výbušninou (bez použití vozidla),
- braní rukojmí a barikádová situace,
- výbušnina v zaparkovaném vozidle,
- nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočником,
- útok střelnou zbraní (samopal, pistole aj. – aktivní střelec),

- útok nájezdem vozidla,
- napadení chladnou zbraní (dýky, nože),
- výbušnina v poštovní zásilce,
- žhářský útok,
- napadení měkkého cíle skupinou,
- sebevražedný útok výbušninou. (MVČR, 2016)

Z výše uvedeného seznamu se dostává do popředí i otázka důležitého zabezpečení měkkých cílů. Bezpečnostní hrozby, které se vymykají funkčnímu systému pro ochranu před teroristickými útoky, jsou obsaženy v právních normách ČR. (MVČR, 2016)

Rozdělení terorismu není úplně snadné, ale z dostupných literárních zdrojů lze rozdělit terorismus podle vývojových stupňů, forem a typů, každý autor ji uvádí rozdílně, i když se tyto pojmy od sebe moc neliší. Jako dostatečně zpracované a přehledné lze uvést Zemana ve své monografii **Terorismus: historicko-psychologická studie**, kde uvádí:

- **Válečný terorismus**, který v období válečného stavu provádí vláda státu takové opatření, které má znaky terorismu. Především se jedná o propagandu a šíření strachu za použití válečného a stanného práva. Z historie lze hovořit o nacistickém teroru za období druhé světové války, například jako byly, oddíly SA SS a koncentrační tábory. (ZEMAN, 2002)
- **Státní terorismus** pojednává především o totalitním režimu v mírovém období. Hlavními znaky tohoto terorismu je institut politického zločinu, který slouží k minimalizaci opozice a politické propagandě. Zřízení tajné státní bezpečnosti je proti zákonné a protiústavní, tato bezpečnost ničí vůdce opozice pro své politické cíle a posílení celého vedení a autorit. Pro příklad lze uvést režimy ve všech komunistických zemích. (ZEMAN, 2002)
- **Vnitřní revoluční terorismus** jde o protistátní terorismus, který se snaží přeměnit systém vlády. Dále je dělíme na levicový a pravicový. (ZEMAN, 2002)
- **Koloniální terorismus** je mezistátní nebo státní terorismus používaný k dodržování koloniální nadvlády na určitém území jiného národa. Jako příklad lze uvést indiány v Severní Americe okupované příjezdem Evropanů. (ZEMAN, 2002)
- **Mezistátní terorismus** se používá při soutěžení mocností a to v době války, ale také v době míru. Typické je pro ně, že ataky jsou vojenského, nebo zpravodajského charakteru a používá se při tom dost často opozice a sil v zázemí nepřítele. Na příklad

lze uvést bipolární „rovnováhu strachu“ za doby studené války kdy Spojenými státy a mezi Sovětským svazem. (ZEMAN, 2002)

- **Mezinárodní revoluční terorismus** s podporou mezinárodního terorismu. Přednostně napomáhá k vytvoření protistátních hodnot v období krize u nižších a středních vrstev. Například jako sovětská podpora terorismu v době Kubánské revoluce. (ZEMAN, 2002)
- **Konzervativní terorismus** je druh terorismu, který podporuje režim v určitém státě, je pod obrovským revolučním tlakem. Další stát, který podporuje tento režim, činí proto, že zde má nějaké mocenské zájmy, ale nemusí se vůbec s tímto režimem ztotožňovat. Pro příklad lze uvést americkou podporu Chile, či Battisovy vládní moci na Kubě. (ZEMAN, 2002)
- **Počítačový terorismus** s využitím počítačové technologie, kde se navzájem provazuje internet a jiné počítačové sítě může být tento druh terorismu velmi nebezpečný a může ho provést téměř kdekoliv a odkudkoliv. Záporné důsledky má na ekonomickou a politickou funkci napadeného státu. Používá nejen virů a počítačových červů k poškození funkčních systémů v počítačových sítích, ale i ke sběru soukromých informací a k ochromení informačních toků. Dále je také velká hrozba převážně prozápadní země, kdy mnoho nebezpečných zbraní se ovládá prostřednictvím výpočetní a počítačové technologie a možný hackerský a tak může mít fatální následky. Při útocích tohoto rázu je cílem především duchovní vlastnictví, kdy obsah těchto zařízení, které jsou spjaty s psychikou poškozených osob. (ZEMAN, 2002)
- **Anarchistický terorismus**, který odmítnout politický boj a odstranit instituce státní moci a popřípadě politického zřízení. K tomu používá individuální terorismus, nejde o vyvolání strachu, ale k likvidaci nežádoucích osob, které jsou nositeli ideologie, jejichž zásadou je státní zařízení a jeho institut politického boje, byrokracie, represe a také i systém ekonomické moci monopolů. Lze sem zařadit i události, díky kterým vypukla 1. světová válka jako například atentát na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este. (ZEMAN, 2002)
- **Bioterorismus**, který je občas označován jako super terorismus, může využívat jaderných, chemických, či biologických zbraní hromadného ničení. V těchto biologických zbraních jsou obsažené uměle rozmnožené organismy vytvořené v laboratorních podmínkách, ty paralyzují živé organismy a jsou používány i jako

nástroj k terorismu. Mají mnohokrát psychické důsledky, jelikož tyto organizmy jsou neviditelné, vyvolává velký strach z počtu nakažených a z nedostatku obraných látek. Při útoku sarinem v metru Tokia zemřelo 12 lidí, 62 bylo zraněno a 984 bylo převezeno a hospitalizováno s projevy akutní psychické reakce. (ZEMAN, 2002)

- **Separatistický terorismus**, kdy jeho významem je osvobozující boj některých národů za právo na sebeurčování. Používá vyostřených situací z ekonomického a morálního ohledu, aby se pro úřadující vládu staly neúnosné. Užívá a vytváří strach z neschopného státního zřízení, xenofobie zaměřená proti náboženství nebo národu, výhrůžky z vojenské represe. Cíl je prvotně ekonomický, politický. Jako příklad je konflikt v Severním Irsku. (ZEMAN, 2002)

Sociolog Bauman se vyjádřil k tématu uprchlické krize, zde také poukazuje na původ, dopady a morální paniky. Nastínil zde strach obyvatelstva a jejich zneužívání ze strany politiků. Dochází k závěru, že místo zvýšené obrany bychom měli pomýšlet na smír, vedoucí k mírovému jednání. (BAUMAN, 2017)

3.4 Místo a úlohy základních složek integrovaného systému v boji proti terorismu

Integrovaný záchranný systém je efektivní systém všech vazeb, pravidel spolupráce, koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných prací, likvidačních prací, teroristických útocích a přípravě na mimořádné události (dále jen „MU“). Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) ČR je prvním koordinátorem, páteří IZS. To znamená, že pokud zasahuje více složek IZS, na místě většinou velí příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek a koordinuje záchranné a likvidační práce. Operační a informační středisko IZS (je jím operační a informační středisko HZS ČR) svolává, nasazuje síly, které jsou potřeba a prostředky složek IZS v konkrétních lokalitách. Na strategické úrovni je pak IZS koordinován krizovými orgány krajů a Ministerstva vnitra. (ŠPAČEK, 2009)

Dle zákona o IZS má velitel zásahu (dále jen „VZ“) při provádění záchranných a likvidačních prací dosti rozsáhlé pravomoci. Může mj. zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu, nařídit evakuaci osob nebo stanovit jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí, velitel zásahu je rovněž ze zákona oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. Firmy a občané mají ze

zákona povinnost tuto žádost o pomoc při řešení mimořádné události vyslyšet. (ŠPAČEK, 2009)

Policie ČR (dále jen „PČR“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit a pomáhat, zajišťovat bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní taktéž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu ČR. Policie ČR je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium (dále jen „PP“), útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů ČR. (PČR, 2017)

Činnosti Policie ČR při MU, které souvisejí s teroristickým útokem:

- Zavírá zájmové prostory a omezuje vstup a opuštění těchto zájmových prostor.
- Zabezpečuje dopravu v místě MU.
- Vyšetřuje okolnosti při vzniku MU a situace vedoucí k objasnění možných příčin a jejího vzniku.
- Řeší úkoly, týkající se identifikací zemřelých.
- Řeší ochranu a bezpečnost movitého, nemovitého majetku a možnou eliminaci trestné činnosti za dobu vzniku mimořádné situace.
- Zajišťují další úkoly a potřebu podle pokynu velitele zásahu, nebo složky u IZS. (VILÁŠEK, a další, 2014)

Z kapitoly iniciativa vyplývá povinnosti Policie ČR šetřit skutky, je zde formulována tak, že v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil. (ČESKO, 2008)

Policista má dále povinnost podle odstavce 1 i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty. (ČESKO, 2008)

V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k jehož odstranění je příslušný jiný orgán veřejné správy a hrozí-li nebezpečí z prodlení, je policista ve službě

nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen přijmout vhodné opatření k odstranění bezprostředně hrozícího nebezpečí a v případě potřeby vyrozumět příslušný orgán veřejné správy. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době tento orgán o tomto ohrožení nebo porušení bez zbytečného odkladu vyrozumí. (ČESKO, 2008)

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) je jednotný bezpečnostní sbor, jeho zásadním úkolem je ochrana života a zdraví osob, životní prostředí, zvířata a chránit majetek před požáry a jinými MU a krizovými situacemi. Sbor se nejenom podílí na zajišťování bezpečnosti ČR plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených právními předpisy:

- zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru),
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Postavení a úkoly - Hasičský záchranný sbor České republiky (hzscr.cz)

Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) je příspěvkovou organizací, která působí na území ČR. V rámci Jihomoravského kraje o rozloze přes 7 000 km² s 1,2 milionem obyvateli její pracovníci zajišťují neodkladnou přednemocniční péči, se člení na sedm organizačních celků – územních oddělení, má 23 výjezdových základen a leteckou záchrannou službu. Přednemocniční neodkladnou péči zajišťuje smluvně s územní záchrannou službou příslušného kraje, nebo jsou výjezdové skupiny zařazeny do systému poskytování odborné přednemocniční neodkladné péče podle zákona č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení. (ZZSJMK)

Vedlejší složky IZS tvoří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,

- orgány ochrany veřejného zdraví,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. (VILÁŠEK, a další, 2014)

4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

V teoretické části jsem se zaměřil na problematiku bezpečnostních hrozeb, na teroristické útoky a měkké cíle, které jsou lákavým bodem pro teroristy. Zabýval jsem se platnými právními předpisy týkajícími se terorismu a v několika odborných publikacích jsem sledoval vývoj terorismu od jeho počátku, který je spojen se vznikem nábožensko-etických politických skupin s prvky násilí, vraždění, zabírání nového území, útoky na hlavní představitele státu až po kybernetické útoky v současnosti. Uvedení autoři považují terorismus za velmi negativní stránku v období lidského žití, s čímž se nedá jinak, než souhlasit. Výrazně se na rozvoji terorismu podílela globalizace, která zajistila propustnost mezi jednotlivými státy, a hranice pozbývaly významu. Návratem k nábožensko-etnickým kořenům přibývalo násilím ohrožených společenství. Velký podíl na tom měla dostupná letecká doprava, propustnost hranic a globální elektronická komunikace. Docházelo ke spoustě sociálních a ekonomických změn. Současný svět se stává díky sociálním sítím a elektronické komunikaci často terčem útoku. Poskytuje dnešním teroristům rozsáhlé organizační možnosti a může ve své rozloze snadno napadnout a zneužít data, objekty i lidské životy. Porovnáváním charakteristik měkkých cílů, jsem sledoval hranici jejich zabezpečení a úspěšnost včasného odhalení možných teroristických útoků složkami IZS v ČR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 TERORISTICKÉ ÚTOKY V EVROPĚ V LETECH 2015 – 2020

V devadesátých a dvacátých letech došlo v Evropě k masivnímu poklesu teroristických útoků na vojenské i civilní cíle. Od roku 2015 se potýká Evropa s další řadou teroristických, převážně islamistických útoků. Soft Targets Protection Institute se zabýval analýzou teroristických útoků od nástupu Islámského státu a vytipoval pravděpodobnost, že zaútočení na konkrétní měkký cíl, zvyšuje:

- vazba na symboliku západní civilizace (oslavy státních svátků, vánoční trhy, aj.),
- vazba na muslimskou, případně židovskou symboliku,
- mezinárodní cíle (koncerty, turistické atrakce, sportovní akce, letiště aj. (KALVACH, 2017).)

5.1 Teroristické útoky v České republice

České republice se teroristické útoky dosud vyhýbají, ale ne zcela:

- V roce 2017 se udál netradiční teroristický útok způsobený důchodcem, který sympatizoval s SPD z Bakova nad Jizerou, který způsobil dvě srážky stromu s vlakem a doprovodnými výhružnými dopisy se snažil navodit dojem, že jde o čin vyznavače džihádu. Při nehodách naštěstí nebyl nikdo zraněn. (BENÍŠKOVÁ, 2017)
- V září 2018 byl českou policií zatčen Slovák, který invertoval k Islámu a vystupoval pod jménem Abdul Rahman. Policie u něj při domovní prohlídce našla chemikálie, které měly sloužit k přípravě trhavin, na základě zjištění jej obvinila z přípravy bombového teroristického útoku. (TOUŠEK, 2018)

5.2 Výběr nejvýznamnějších teroristických útoků v Evropě

Výběr nejvýznamnějších teroristických útoků na měkké cíle od roku 2015 do roku 2020.

Rok 2015:

- **13. listopadu 2015** došlo v centru Paříže a na předměstí Saint-Denis k teroristickému útoku devíti útočníků, který si vyžádali průběhů tří hodin **130 obětí, 352 zraněných**. K útoku se přihlásil Islámský stát, 11 osob bylo vzato do vazby, obvinění čelí celkem čtrnáct lidí. A to včetně Salaha Abdeslama, hlavního podezřelého a jediného člena tří útočících teroristických komand, který stane před soudem. Všichni ostatní jsou podle policie mrtví. (HUMPÁLOVÁ, 2015)

- **24. listopadu 2015** došlo v centru Tunisu k pumovému útoku na vojenský autobus. **Zahynulo při něm 12 členů prezidentské gardy, dalších 17 lidí utrpělo zranění.** Útok zemí otrásl v době, kdy se v centru metropole koná tradiční mezinárodní filmový festival JCC. Bomba explodovala krátce před 17. hodinou na jedné z hlavních tříd tuniské metropole. Stalo se tak v době dopravní špičky. (NOVINKY, 2015)

Rok 2016:

- **22. března 2016** došlo k dalším teroristickým útokům namířeným proti Evropě, tentokrát v belgickém Bruselu. Atentáty na letišti a v metru si vyžádaly **34 mrtvých** a několik desítek **zraněných 187.** (GENERACE, 2016) **Na letišti zemřelo 14 osob a 20 v metru.** Podle belgické ministryně zdravotnictví bylo na letišti **zraněno 81 lidí. V metru bylo zraněných 106.** (IDNES, 2016)
- **16. června 2016** oslavy státního svátku v Nice ukončil ve čtvrtek teroristický útok. Muž najel kamionem několikrát do davu. **Zemřelo 84 lidí, 108 je zraněných - stav 18 z nich je kritický.** Mezi oběti útoku patří i turisté. Policie útočnicka zastřelila. K atentátu se dosud nikdo nepřihlásil. Podle prokuratury řidič zabíjel a zraňoval lidi na úseku dlouhém dva kilometry. Řidičem byl 31letý muž, který se narodil v Tunisku a žil v Nice. Policie uvedla, že útočník se jmenuje Mohamed Lahouaiej Bouhleb, pracoval jako řidič. Policie o jeho radikalizaci nevěděla, i když u ní měl záznamy. (REUTERS, 2016)

Rok 2017:

- **22. května 2017** v multifunkční hale v Manchesteru nastala exploze, kde vystupovala americká zpěvačka Ariana Grande, **zemřelo 22 lidí.** Mezi oběťmi jsou i děti včetně osmileté dívky. Dalších **59 lidí je zraněných.** Sebevražedným atentátníkem byl 22letý muž. K sebevražedné akci se přihlásil tzv. **Islámský stát** (dále jen „IS“). „V balíčku výbušnin se nacházely i hřebíky a šrouby. To znamená, že záměrem bylo co největší krveprolití. Takový útok lze jen těžko předpokládat od osamělého vlka. (ČESKÁTELEVIZE, 2017)
- **17. srpna 2017 Barcelona** si teroristický útok v centru španělské Barcelony a na dalších místech Katalánska vyžádal **14 obětí a 131 zraněných.** Dodávka na rušné třídě Las Ramblas najela do lidí, policie incident označila za teroristických čin. K útoku se přihlásila organizace **IS.** Ještě před tím došlo k explozi v domě

v Alcanaru. Španělská policie v noci zabila také pět lidí, kteří se v osobním autě ve městě Cambrils snažili porážet chodce. Jedním z nich byl i útočník z Barcelony. (JÍCHOVÁ, 2017)

Rok 2018:

- **5. srpna 2018 tři čeští vojáci zemřeli** při sebevražedném útoku, když hlídkovali v okolí základny Bagram v Afghánistánu. K útoku se přihlásilo radikální hnutí Taliban. Cílem sebevražedného atentátu byla šestičlenná hlídka (Obrázek 3). Další tři vojáci – Afghánci a Američan – utrpěli zranění. Podle agentury Reuters došlo k útoku na společnou pěší hlídku NATO a afghánské armády při rutinní prohlídce v Čarikáru, hlavním městě provincie Parván, jež se nachází na východě Afghánistánu. „Byla to ničím výjimečná patrola, vojáci museli vystoupit ze svých obrněných vozidel a pokračovat pěšky. Je to standardní. Dodal, že výbuch byl tak blízko nich, že zemřeli okamžitě. (KRÁLÍČEK, a další, 2018)

Obrázek 3: Čeští vojáci v Afganistánu (KRÁLÍČEK, a další, 2018)

- **11. prosince 2018** přerušila poklidnou vánoční náladu v úterý večer v centru Štrasburku střelba. Po střelbě zůstali na místě **tři mrtví a dvanáct zraněných**. Jednalo se o několik souběžných útoků. Spekuluje se o teroristickém útoku. Pachatele obklíčila policie, proběhla dokonce přestřelka. Pachatelem byl devěťadvacetiletý Chérif Chekatt. (KOUKALOVÁ, 2018)

Rok 2019:

- **9. října 2019** se pokusil zaútočit na synagogu v městě Halle útočník Balliet, kde tehdy věřící oslavovali největší židovský svátek jomkippur. Dovnitř se, ale díky

masivním dveřím nedostal, proto následně **zastřelil náhodnou kolemjdoucí a později ještě jednoho mladého muže v nedalekém rychlém občerstvení. 12 dalších lidí přitom zranil.** Balliet přiznal, že k činům ho vedly antisemitské a rasistické spiklenecké teorie. Útočník v Německu Stephana Ballietadostal doživotí. (ČTK, 2020)

- **10. prosince 2019** při dopoledním útoku v FN Ostrava zabíjel takzvaný tichý střelec (Obrázek 4). Bez varování začal střílet na poliklinice nemocnice v čekárně traumatologické ambulance mezi 07:00 až 07:30. Podle ředitele postřelil devět lidí, šest jich zemřelo. Šlo o pacienty, nejsou mezi nimi lékaři nebo zdravotní sestry. **Zemřelo šest lidí, čtyři muži a dvě ženy. Další tři lidé jsou zraněni,** z toho jeden je v kritickém stavu. Pachatel, muž z Opavska, se střelil do hlavy těsně před tím, než ho dopadla policie a na následky zranění krátce na to zemřel. Střelba v ostravské nemocnici je druhá nejtragičtější v ČR. Muž se střelil v momentě, kdy nad ním byl policejní vrtulník. (ČTK, 2019)

Obrázek 4: Střelba v FN Ostrava (ČTK, 2019)

Rok 2020:

- **29. říjen 2020** v Nice útočil 21letý migrant z Tuniska. Ranní útok v Nice si vyžádal **tři oběti a šest raněných.** Podle zdrojů AFP byl útočník při zatýkání postřelen. Údajně jde o 25letého muže, který si říká Brahim. Policie se domnívá, že jednal sám a nepátrá po případných komplicích. Útočník s nožem při útoku v kostele v jihofrancouzském přímořském městě Nice uřízl hlavu ženě a zabil dva další lidi. Informovala o tom ve čtvrtek policie. Vyšetřování případu s podezřením na vraždu

s teroristickým motivem a pokusu o vraždu si vzala na starost protiteroristická prokuratura. (BLANCO, 2020)

- **2. listopadu 2020** po večerním útoku ve Vídni zůstali **čtyři mrtví civilisté**, dva muži a dvě ženy. **Bylo zraněno 17 lidí**, sedm z nich je ve vážném stavu. Šlo o teroristický útok. Jednoho útočníka policie zastřelila, další byl zadržen. Nejméně jeden z podezřelých je však stále na útěku. Policie pracuje s verzí, že útočníci mohli být čtyři. Vrah, který byl při útoku ve Vídni zastřelen policií, měl teprve 20 let. K útoku se přihlásila teroristická organizace IS. Atentát provedl střelnými zbraněmi a nožem „voják chalífátu“, který v rakouském hlavním městě zabil nebo zranil kolem 30 lidí, uvedl dnes IS na své platformě. (ULRYCHOVÁ, a další, 2020)

6 SLOŽKY ZÁCHRANÉHO INTEGROVANÉHO SBORU PODÍLEJÍCÍ SE NA BOJI PROTI TERORISMU

Základním úkolem složek IZS je chránit zdraví obyvatel, jejich životy, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými MU a krizovými situacemi. Tuto činnost vykonávají níže uvedené složky IZS ČR.

6.1 Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS“), se zřizuje na základě zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. Hlavním posláním tohoto sboru je ochraňovat životy a zdraví obyvatel a chránit majetek před požáry, poskytovat okamžitou a účinnou pomoc při MU. Hasičský záchranný sbor plní úlohy za podmínek a v rozsahu, které jsou stanoveny souvisejícími právními předpisy především zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů, zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Má také možnost uzavírat jménem ČR dohody s danými subjekty o provedení práce, upravující konkrétní podmínky a způsoby společné spolupráce. (VILÁŠEK, a další, 2014) Příslušník HZS v době mimo službu je povinen provést opatření vedoucí k bezprostřední záchráně života nebo zdraví člověka anebo majetku. (§ 13 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů)

Povinnost plnit úkoly i v případě ohrožení vlastního života vyplývá jak pro příslušníka HZS, tak i příslušníka Policie ČR ze zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. A je zakotvena konkrétně v ustanovení § 17 a to konkrétně složením služebního slibu, jehož složení je podmínkou pro vznik služebního poměru. Celé znění služebního slibu: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*“ (§ 17 odst. 3 zákona č. 361/2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů). HZS se nemalou měrou podílí na odstraňování následků způsobených teroristickým útokem.

6.2 Jednotky požární ochrany

Jednotky PO jsou tvořeny odborně proškolenými osobami, požárními automobily technikou věcnými prostředky požární ochrany (dále jen „PO“), vybavení automobilů, agregáty. Základním dokumentem jednotek požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) je zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně z roku 1985 ze dne 17. prosince. V tomto zákoně je definice jednotek PO například druhy jednotek PO. Hlavním významem jednotek PO je ochraňovat zdraví, životy obyvatel, majetek před účinky požárů a poskytnout okamžitou pomoc při naléhavých MU. Taktéž tento zákon byl novelizován a po jeho nepřehlednosti po novelizaci roku 2000 bylo vydáno nové úplné znění jako zákon č. 67/2001 Sb., o požární ochraně. Další novelizace upravuje Ministerstvo vnitra ČR a pokouší se zpracovat novou podobu zákona o požární ochraně. (Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) Jednotky JPO jsou preventivní i represivní organizace proti požárům, pohromám MU. Provádí likvidaci požárů, ovšem nemají v popisu učinit všechna opatření, které by moli vést k likvidaci pohrom a mimořádných událostí, ale provádí jen nutná opatření k odstranění hrozeb ohrožení majetku života, zdraví. (VILÁŠEK, a další, 2014)

6.3 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba vznikla při vzniku ČR dne 1. ledna 1993. Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) patří mezi základní složky IZS v ČR, kam se řadí i HZS ČR a Policie ČR. Ale na rozdíl od těchto státem řízených bezpečnostních sborů je regionálně provozována. Zřizovateli ZZS jsou kraje ČR, které je také financují a zajišťují provoz. Zaměstnanci záchranné služby nejsou ve služebním poměru tak, jako policisté a hasiči. Hlavní náplní záchranné služby je zajištění odborné a první přednemocniční a neodkladné péče, které ohrožují lidské životy. Tato služba je provozována prostřednictvím operačních linek, které přijímají tísňové výzvy na lince 155 a vysílají posádky záchranných vozidel do terénu. (VILÁŠEK, a další, 2014) Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, měl účinnost 1. dubna 2012, ale vyhlášen byl 6. listopadu 2011, zpravuje podmínky pro poskytování ZZS.

Členové výjezdové skupiny jsou povinni splnit pokyn operátora zdravotnického operačního střediska nebo pomocného operačního střediska k výjezdu, a to do 2 minut od obdržení pokynu; tím není v případě letecké výjezdové skupiny dotčeno právo velitele letadla rozhodovat o provedení letu podle jiného právního předpisu (§ 19 odst. 1 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě). Členové výjezdové skupiny povinni poskytnout

přednemocniční neodkladnou péči i bez tísňové výzvy. V tomto případě je vedoucí výjezdové skupiny povinen bezodkladně nahlásit čas zahájení poskytování přednemocniční neodkladné péče a místo události zdravotnickému operačnímu středisku nebo pomocnému 18 operačnímu středisku (§ 19 odst. 2 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě). Rozhodne-li vedoucí výjezdové skupiny o neposkytnutí přednemocniční neodkladné péče podle odstavce 3, je povinen neprodleně oznámit tuto skutečnost zdravotnickému operačnímu středisku nebo pomocnému operačnímu středisku, včetně důvodu tohoto rozhodnutí (§ 19 odst. 4 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě). V případě poskytování přednemocniční neodkladné péče několika výjezdovými skupinami na jednom místě události koordinuje jejich činnost vedoucí výjezdové skupiny, kterého určí zdravotnické operační středisko nebo pomocné operační středisko (§ 19 odst. 5 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě).

6.4 Součinnost složek integrovaného záchranného systému při mimořádné události

Při rozvoji bezpečnosti, přípravě plánů, řešení krizových situací a bezpečnostních incidentů je vyžadována spolupráce se složkami IZS. Spolupráce mezi těmito složkami je provázána a velmi důležitá. Policie ČR, obecní policie, hasiči, zdravotnická záchranná služba jsou nepostradatelné k zajištění bezpečnosti osob i státu při MU, které mohou nastat při pořádání kulturních, společenských nebo sportovních akcí aj. Počet společných zásahů složek IZS se mění každým rokem v závislosti na druhu MU, do kterých lze zařadit např.:

- živelné pohromy,
- teroristické útoky,
- hromadné dopravní nehody,
- požáry aj.

Úkolem složek IZS je cíleně postupovat při zásahu, předcházet zmatku a nejistotám v postupu při řešení. Součinnost složek IZS lze definovat jako sladění času a cílů, činností v prostoru se záměrem splnění úlohy. Organizaci zajišťují součinnostní orgány, nebo vedoucí či řídicí pracovníci, dále velitelé, kterým byla svěřena pravomoc, a převzali zodpovědnost za koordinaci určitých funkcí. Za MU lze považovat škodlivé působení jevů a sil, způsobených činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie ohrožující zdraví, život, majetek nebo životní prostředí. Vznik MU je vyhlášován jednotlivými stupni poplachu dle

poplachového plánu a závisí na druhu rozsahu a MU a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu. (HZSČR, 2019)

7 APLIKACE ANALYTICKÝCH METOD NA PROBLEMATIKU TERORITICKÉHO ÚTOKU

Pro vypracování praktické části diplomové práce jsem zvolil metodu CARVER, je to analytická metoda, která na základě možných různých kritérií snáze určí nejzranitelnější měkké cíle. Poté bude provedena analýza zabezpečení základní školy Újezd v Kyjově, pomocí Ischikava diagramu příčin. Následně budu simulovat teroristický útok osamělého vlka, na čerpací stanici pohonných hmot, který následně vyhodnotím softwarovou aplikací TEREX. Nabízí výborný nástroj pro rychlý posudek MU, a jejich následků, nebo krizové situace a znázorní následky ohrožení, škodu a likvidaci budov v blízkém okolí po explozi cisterny. Jako poslední je provedena analýza SWOT jedná se o analytickou univerzální metodu, je zaměřena na posouzení vnitřních a vnějších elementů, které ovlivňují účinnost určitého procesu v systému. Na závěr je proveden návrh opatření jak pro civilní obyvatelstvo, ale také pro složky IZS, které se vztahují k předcházení těchto MU a také ke snížení následků.

7.1 Aplikace metody Carver na problematiku teroristického útoku

Měkké cíle, které jsem si vybral pro tuto praktickou část, budou řešeny analytickou metodou CARVER. Tato metoda byla vyvinuta v průběhu války ve Vietnamu. Jejím cílem bylo posuzovat cíle s „důležitou“ hodnotou. Z takového důvodu tato metoda znázorňuje vhodný prostředek pro určení možných nejvíce ohrožených měkkých cílů možného teroristického útoku.

Popis metody CARVER:

- Criticality – kritičnost.
- Accessibility – přípustnost.
- Recuperability – obnovitelnost.
- Vulnerability – zranitelnost.
- Effect on population - vliv na obyvatelstvo.
- Recognizability – rozpoznatelnost.

Každý faktor má svou číselnou hodnotu a také své posuzované kritérium. (SCHMALZ, 2008)

- **Kritičnost** je první znak metody CARVER. Tento znak je důležitý pro výběr cíle útoku (Tabulka 1). Je faktické si představit, jak moc je tento cíl prospěšný pro obyvatelstvo a jak velký má pro ni význam. Také je třeba posoudit následky, které po provedeném útoku na tento cíl nám vzniknou a čeho chtěl útočník dosáhnout (zájem médií, psychologický vliv, atd.).

Tabulka 1:Faktor kritičnosti (MACHOWICZ, 2008)

Faktor kritičnosti		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Malý význam	1
Nízké	Vyšší význam	2
Střední	Značný význam	3
Vysoké	Velký význam	4
Velmi vysoké	Velmi velký význam	5

- **Přístupnost – Accessibility** (Tabulka2) závisí na tom, jak moc je pro teroristu těžké překonat jednotlivé bezpečnostní překážky. V některých případech u měkkých cílů, je potřebné uvádět, že s ohledem na velkou koncentraci občanů jsou téměř vždy nedostatečně zabezpečeny (např. městské prostory, nákupní centra apod.). Také proto je pořízena tabulka s hodnotícími aspekty pro tyto faktory.

Tabulka 2: Faktor přístupnosti (MACHOWICZ, 2008)

Faktor přístupnosti		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Nechráněný přístup	1
Nízké	Komplikovaný přístup	2
Střední	Přístupný za použití násilí	3
Vysoké	Přístupný za použití násilí	4
Velmi vysoké	Nepřístupné	5

- **Obnovitelnost – Recuperability** ukazuje na fakt, kolik času bude trvat znovu obnova poškozeného případně zničeného cíle, do původního stavu ve kterém se nacházel před útokem (Tabulka 3).

Tabulka 3: Faktor obnovitelnosti (MACHOWICZ, 2008)

Faktor obnovitelnosti		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Do jednoho týdne	1
Nízké	Do dvou týdnů	2
Střední	Do jednoho měsíce	3
Vysoké	Do jednoho roka	4
Velmi vysoké	Déle než jeden rok, neobnovitelné	5

- **Zranitelnost – Vulnerability** posuzuje, jaké musí útočníci (terorista) vynaložit úsilí a nasazení k úspěšnému útoku. Odráží se od bytelnosti měkkého cíle k dané hrozbě (Tabulka 4).

Tabulka 4: Faktor zranitelnosti (MACHOWICZ, 2008)

Faktor zranitelnosti		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Maximální nasazení, následky mizivé	1
Nízké	Vysoké nasazení následky nízké	2
Střední	Střední nasazení, následky značné	3
Vysoké	Minimální nasazení následky vysoké	4
Velmi vysoké	Minimální nasazení, následky velmi vysoké až fatální	5

- **Vliv na obyvatelstvo – Effect on population** znázorňuje, kolik lidských životů může být zmařeno atakem na daný cíl (Tabulka 5). Pro mé účely budu vycházet z plné kapacity měkkého cíle v době, kdy se stal útoku (osoby na náměstí v rušné sezóně, kupující v nákupním centru atd.).

Tabulka 5:Faktor vlivu na obyvatelstvo (MACHOWICZ, 2008)

Faktor vlivu na obyvatelstvo		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Bez úmrtí	1
Nízké	1 - 10 mrtvých	2
Střední	11 - 50 mrtvých	3
Vysoké	51 - 100 mrtvých	4
Velmi vysoké	Více než 100 mrtvých	5

- **Rozpoznatelnost – Recognizability** skutečnost tohoto aspektu je úroveň rozpoznání konkrétního měkkého cíle, tedy je přímo závislá na skutečnostech o daném cíli, které atentátník získá při konkrétním úsilí (Tabulka 6). Může se například jednat

o kapacitu nákupního centra, množství návštěvníků na stadionu a počtech osob v jakých konkrétních dobách se zde pohybují největší počty obyvatel.

Tabulka 6: Faktor rozpoznatelnosti (MACHOWICZ, 2008)

Faktor rozpoznatelnosti		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Hodnota kritéria
Velmi nízké	Velmi malé množství informací, velmi vysoké úsilí	1
Nízké	Malé množství informací, vysoké úsilí	2
Střední	Střední množství informací, přiměřené úsilí	3
Vysoké	Vysoké množství informací, nízké úsilí	4
Velmi vysoké	Kompletní informace o cíli, za vynaložení minimálního úsilí	5

Zjištění údaje byly zapracovány do rozhodovací tabulky CARVER (Tabulka 7).

Tabulka 7: Rozhodovací tabulka CARVER

Vybraný cíl		C	A	R	V	E	R	Vyhodnocení
1	Masarykovo náměstí Kyjov	5	4	3	5	4	5	26
2	Obchodní park Vendo	3	5	3	4	5	5	25
3	Sportovní stadion Kyjov	3	5	3	4	5	5	25
4	Nemocnice Kyjov	4	5	2	4	3	5	23
5	Gymnásium Kyjov	2	5	2	4	3	5	21

Vyhodnocení analýzy CARVER ukázaly hodnoty některých nejméně a zároveň nejvíc ohrožených cílů a to přidáním hodnoty kritéria pro konkrétní cíl.

7.2 Aplikace Ishikava diagramu na zabezpečení základní školy

Pro analýzu současného zabezpečení Základní školy Újezd Kyjov (Obrázek 5 až 7) byla aplikována metoda Ishikawa diagram. S jejím využitím bylo poukázáno na možné příčiny vedoucí k napadení Základní školy Újezd.

Obrázek 5: Základní škola Újezd

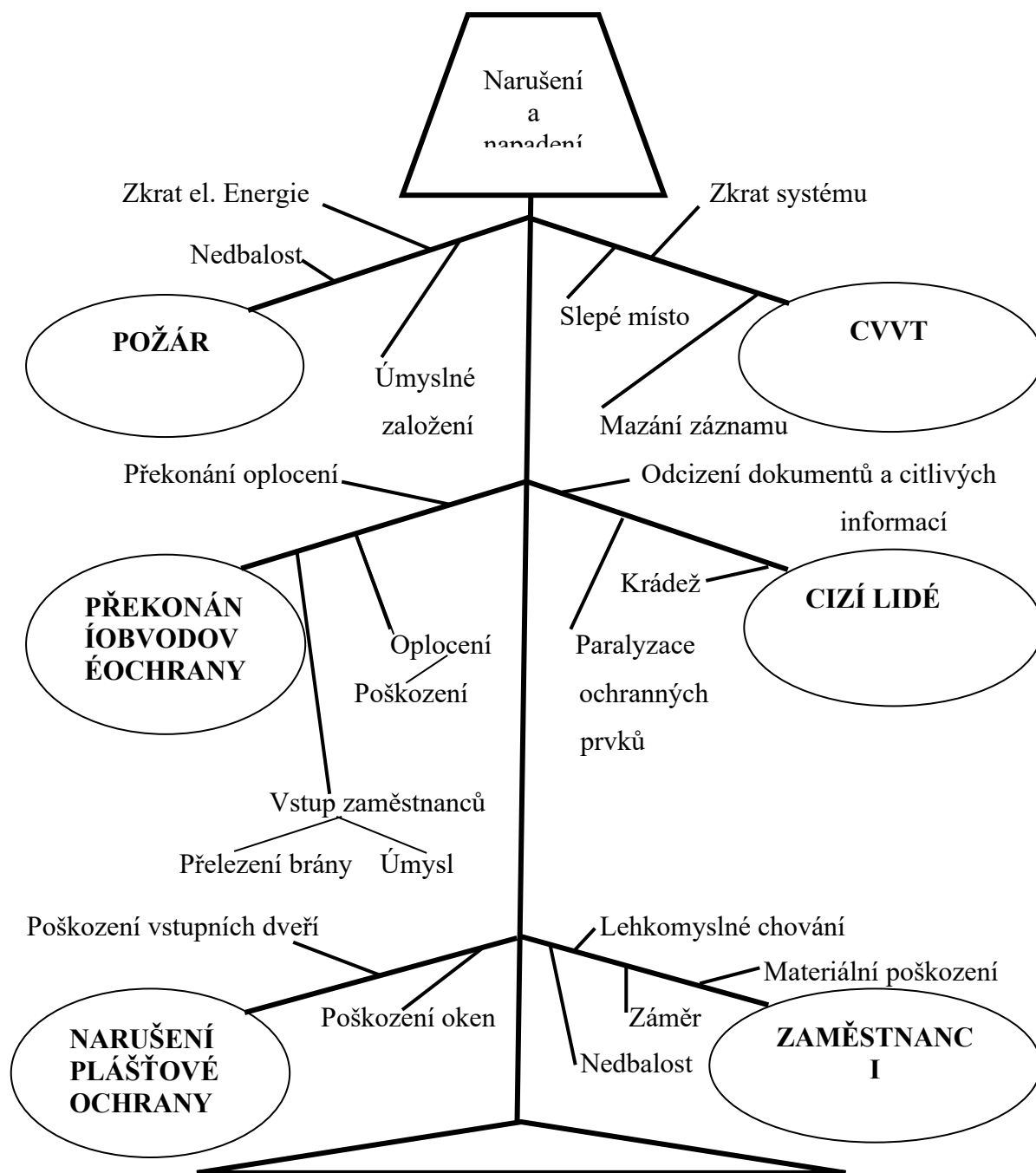
Obrázek 6: Vstup do ZŠ Újezd

Obrázek 7: Docházkový systém zaměstnanců

Ishikawa diagram je použit k odhalení příčin, které vedou k narušení již stávajícího zabezpečení a ochrany základní školy Újezd Kyjov (Obrázek 8). Ve všech hlavních příčinách jsou uvedeny:

- narušení plášťové ochrany,
- překonání obvodové ochrany,
- požár,
- CCTV,
- cizí lidé a
- zaměstnanci. (STŘELEČ, 2012)

Obrázek 8:Diagram příčin a následků.

Nejrizikovější faktor je **obvodová ochrana**, když by útočník překonal branku plot nebo vstupní bránu mohl se pohybovat ve vnitřním prostoru základní školy Újezd. Při úmyslu proniknou do základní školy a porušení **plášťové ochrany**, by si pachatel zvolil otvorové výplně, protože tyto výplně jsou poškozitelné při využití minimální síly, v mnoha případech jsou ze skla nebo polykarbonátu. Mezi další rizika pro základní školu je **požár**, z důvodu, že se tam uchovávají tiskopisy, a jiné materiální vybavení. Riziko **CCTV** může dojít k black-

outu, výpadku proudu nebo ke zkratu elektro obvodů, též riziko je slepé místo a krátkodobé uchování automatického záznamu. O pokus vniknutí do prostor základní školy Újezd se můžou pokoušet **cizí osoby**, které sem za běžných podmínek nemají přístup. Útočník může proniknout do školy za účelem krádeže, zcizení dokumentů, informací, ale také k uskutečnění teroristického útoku a paralyzaci bezpečnostních prvků. Nemůžu, také pominout i **zaměstnance školy**, kteří by takto mohli činit z nedbalosti a lehkomyšlného chování a jejich počiny by vedly k poškození materiálních prvků školského zařízení. Při pořizování fotodokumentace pro tuto práci bylo zjištěno lehkomyšlné chování zaměstnanců. Jelikož vstupní dveře, které se otevírají pouze za použití vstupní karty nebo zadáním pinu byly nedovřené, z toho je usouzeno, že zaměstnanec, který prošel, nezkontroloval řádné uzavření vstupních dveří.

7.3 Aplikace TEREK na teroristický útok

Cílem využití softwarového nástroje TerEx (Teroristický expert) na řešený problém je vytvořit simulaci a vymodelovat následky MU úniku nebezpečné látky v oblasti čerpací stanice (dále jen „ČS“) v Kyjově. Je nezbytné nalézt výkonné nástroje pro budoucí rozvoj společnosti, zajištění její bezpečnosti a poskytnutí pomoci ve stavech nouze a krizových situacích. Jedním z těchto nástrojů se stává software, vytvořený za účelem rychlého odhadu následků havárií s únikem nebezpečných látek, teroristických útoků za použití nástražného výbušného systému, popř. vojenských útoků za využití chemických zbraní. Člověk se od nepaměti obával o svoji osobu a majetek. Podle Maslowovy pyramidy potřeb patří potřeba pocitu bezpečí mezi nejzákladnější lidské potřeby. Jedním z nejzávažnějších otázek lidské společnosti je zajištění nejen pocitu bezpečnosti, ale bezpečnosti v jejím komplexním pojetí. Pocit bezpečí si spojujeme s předvídatelností dění ve vnějším světě, s pořádkem a souladem kolem sebe, s tím, že nás nic příliš nerozrušuje ani nepřekvapuje a snahou mít věci pod kontrolou. Potřeba bezpečí v sobě zahrnuje ochranu před zločinem, finanční jistotu, zdraví a pocit pohody, zajištění pomoci v případě úrazu, nemoci nebo při MU. Jednou z aktuálních otázek současné společnosti v oblasti zajištění bezpečnosti se stává také teroristická hrozba, která vzrůstá alarmujícím tempem. (BARTA Jiří, a další, 2012)

Jednotlivé aspekty modelové situace:

- **Popis modelové simulace:** teroristický útok osamělým vlkem na benzinové ČS EuroOil v Kyjově na Havlíčkově ulici (Tabulka 8).

- **Popis objektu a jeho polohy:**

- Benzinová ČS se nachází ve městě Kyjov, v zastavěné zóně na ulici Havlíčkova. Město Kyjov má cca 12 tisíc obyvatel. Čerpací stanice je umístěna v jihovýchodní části centra města Kyjova. V těsné blízkosti ČS se nachází Sídliště Mezi Mlaty.
- Restaurace Nový svět, a dva výškové činžovní domy na ulici Tyršova (Obrázek 9). Nad nimi je obchodní zóna s prodejny Penny market a prodejnou elektrotechniky. Tuto obchodní zónu lemuje sídliště na ulici Brandlova, která dále pokračuje zastavěným územím s rodinnými domy. Jihozápadním směrem od ČS je vystavěn areál výrobního podniku-skláren Vetropack Moravia Glass, a.s., rodinné domy na ulici Vrchlického. Severozápadním směrem je vystavěna třída Palackého, která je tvořena rodinnými domy, nad nimi na kopci.

Obrázek 9: Pohled na restauraci Nový svět z ČS

- Základní škola Újezd s cca 480 žáky.
- Čerpací stanice Eurooil v Kyjově obsahuje dva tankovací sloupky (Obrázek 10), a její součástí je také prodejna s motoristickým i potravinářským zbožím a myčka aut. K dalším službám pro zákazníky patří prodej tlakových láhví s propanbutanem a prodej LPG. Dodavatelem pohonných hmot je akciová společnost ČEPRO.

Obrázek 10: Čerpací stanice EuroOil Kyjov

- **Popis události:** v obci Kyjov došlo k teroristickému útoku na benzinové ČS EuroOil na Havlíčkově ulici, při stáčení automobilového benzínu s automobilové cisterny do stáček šachty ČS zde je stanovena Zóna 1. s nebezpečím výbuchu. Stejně tak, v bezprostředním okruhu otevřené stáček šachty a otevřeného víka stáček skříň automobilové cisterny. Řidič automobilové cisterny se vzdálil od stáček místo zóny 1. s tím, že stáčení nepřerušil uzavřením příslušných ventilů a nezabezpečil vozidlo ani nezajistil dozor.

Do prostoru Zóny 1. vhodil z projíždějícího vozidla nebezpečný pachatel zápalnou láhev s úmyslem vykonat teroristický útok. Vlivem odhozené zápalné láhve došlo k zahoření uniklé kapaliny, následně celé nádrže s uskladněným benzínem, a k velké explozi. Pachatelé byli dva, z toho jeden byl řidič a druhý útočník. Místo měli již delší dobu vytipované, věděli, že v době oběda přijíždí stáček cisterna a v restauraci Nový svět je největší počet hostů. Tuto restauraci navštěvují i zástupci složek IZS, radní města Kyjova a zaměstnanci městského úřadu Kyjov. Útok měl za následek ochromení složek IZS Kyjova, fungování městského úřadu, tím i ochromení krizového štábu města Kyjov.

Tabulka 8: Základní údaje o modelované události

Základní parametry	Hodnoty
Místo havárie	Město Kyjov, čerpací stanice
Druh havarovaného zařízení	Skladovací nádrž
Nebezpečná látka	Automobilový benzin
Uniklé množství kapaliny	48 000 kg
Rychlost větru	4 m/s
Směr větru	Jihozápadní
Oblačnost	Mírná
Roční období vzniku havárie	březen
Čas vzniku havárie	11:50h
Cíl útoku	měkký cíl – obytná zóna

U tabulky č. 8 je přímo uvedeno jaké jsou podklady pro fiktivní teroristický útok na měkký cíl a to na benzinovou stanici EuroOil v Kyjově. Popsány jsou základní parametry a hodnoty se kterými se pracuje v programu TerEx.

7.4 Modelování krizové situace teroristického útoku

Zvolenou krizovou situací jsme modelovali v softwarovém nástroji TerEx (Teroristický expert). Po vyjasnění si informací o modelované situaci bylo přistoupeno k zadání základních informací do programu TerEx. Byl zvolen druh havarovaného zařízení: skladovací nádrž, druh havárie, která se udála: ohrožení nádrže plošným požárem, a množství (hmotnost) nebezpečné látky: 48 000 kg. Jako nebezpečnou látku jsem zvolil automobilový benzin v kapalném stavu (Obrázek 11 a 12).

TerEx - Vlastnosti látky

Látka: **Benzín automobilní**

Skupenství: **Kapalina**

UN **1203**

Základní parametry Havarijní a toxické vlastnosti Havarijní modely Fyzikální vlastnosti Popis vlastností

Chemický název a synonyma

Benzín automobilní

benzin

Kódy

33	Kemler	lehce hořlavá kapalina (bod vzplanutí pod 23 °C)
1203	UN	8006-61-9 CAS
3(Y)E	Hazchem	PĚNA, OHRADIT, DÝCHACÍ PŘÍSTROJ jen při požáru nebo rozkladu, ZVÁŽIT EVAK

R-věty

45-65 Může vyvolat rakovinu.
Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic.

S-věty

53-45 Zamezte expozici - před použitím si obstarejte speciální instrukce.
V případě úrazu, nebo necítíte-li se dobře, okamžitě

Nebezpečnost

Symbole : T

Teplotní třída: T3

Skupina výbušnosti: IIA

ERG 2004 NIOSH

Obrázek 11: Vlastnosti automobilového benzínu (upraveno, TEREX)

TerEx - Vlastnosti látky

Látka: **Benzín automobilní**

Skupenství: **Kapalina**

UN **1203**

Základní parametry Havarijní a toxické vlastnosti Havarijní modely Fyzikální vlastnosti **Popis vlastností**

Charakteristika

Hořlavá, lehce vznětlivá, bezbarvá, specificky zapáchající, snadno tékavá kapalina. Některé druhy benzínu jsou barveny (barva oranžová, zelená). Páry jsou mnohem těžší než vzduch, se kterým tvoří výbušné směsi. Plave na vodní hladině. Nepatrně rozpustný ve vodě. Mísitelný s ethanolem, diethyletherem, acetonem, chloroformem, petroletherem apod.

Další vlastnosti :

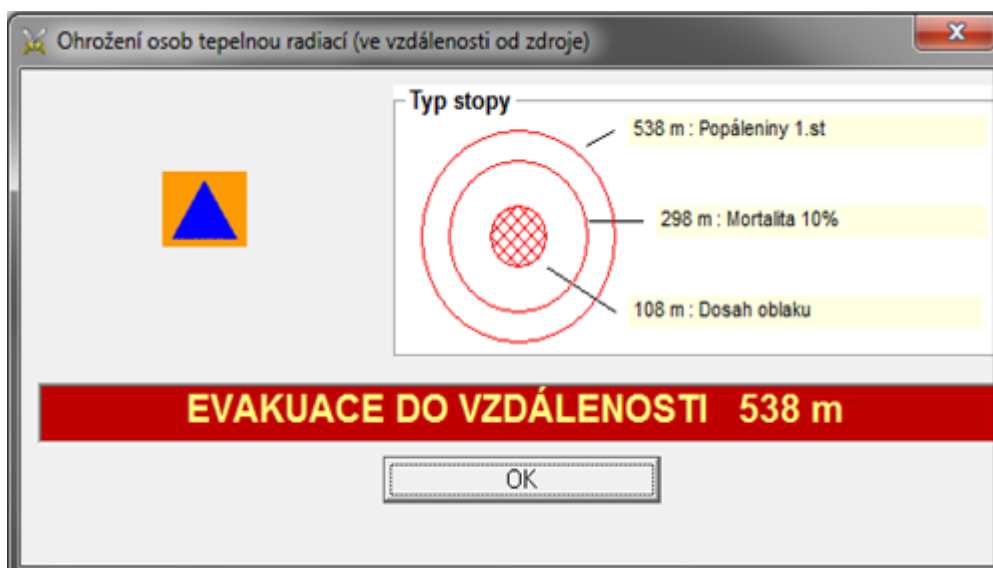
Výběr dalších vlastností látky

Charakteristika Požární projevy
Zraňující projevy Hasební prostředky
První pomoc Ochrana

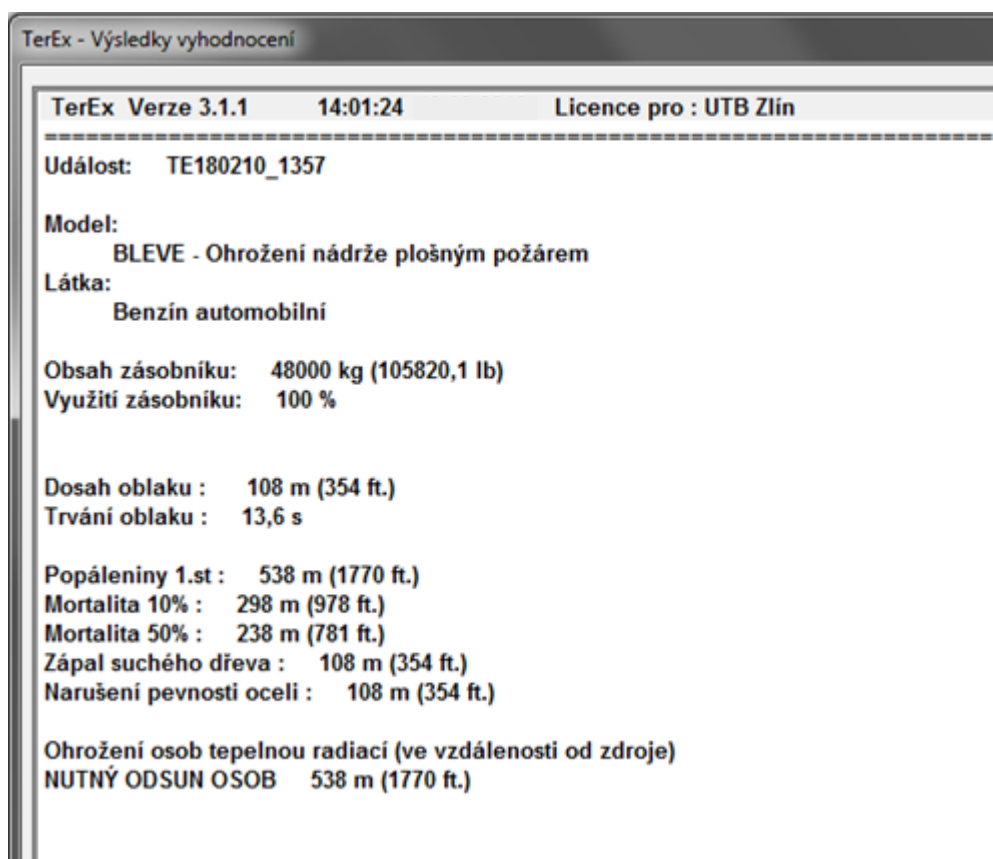
ERG 2004 NIOSH

Obrázek 12: Vlastnosti automobilového benzínu (upraveno, TEREX)

Výpočtem (Obrázek 13 a 14) bylo zjištěné ohrožení osob tepelnou radiací a celkové výsledky vyhodnocení následků MU.

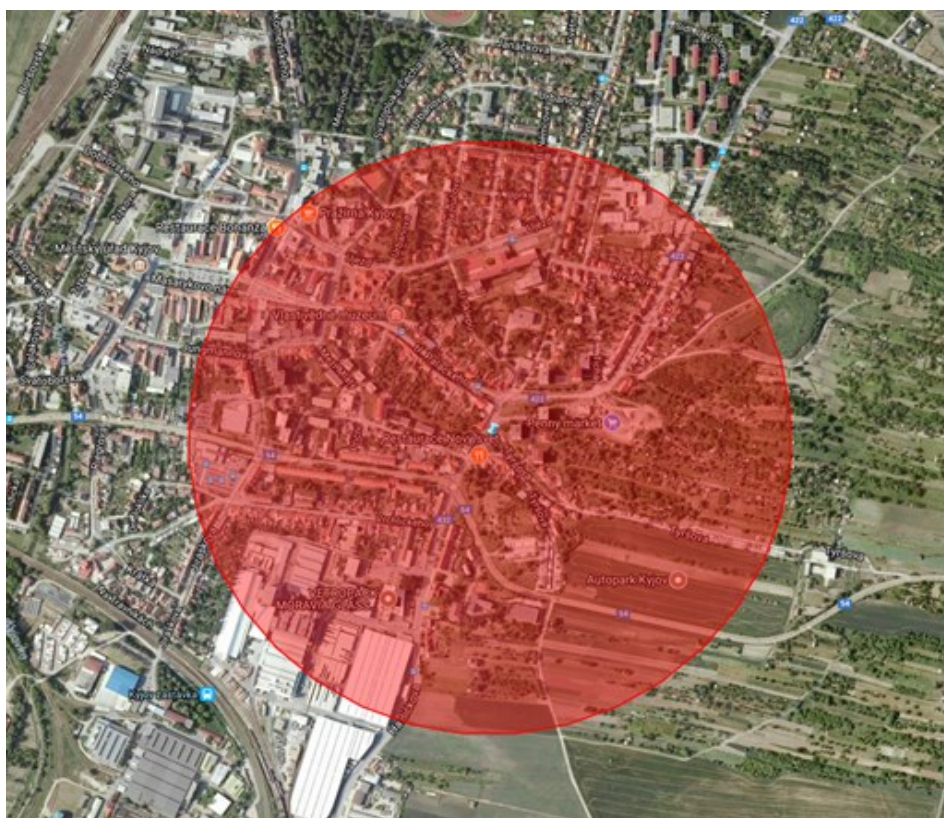
Obrázek 13: Vyjádření evakuační vzdálenosti (upraveno, TEREX)

Obrázek 14: Výsledky vyhodnocení MU (upraveno, TEREX)

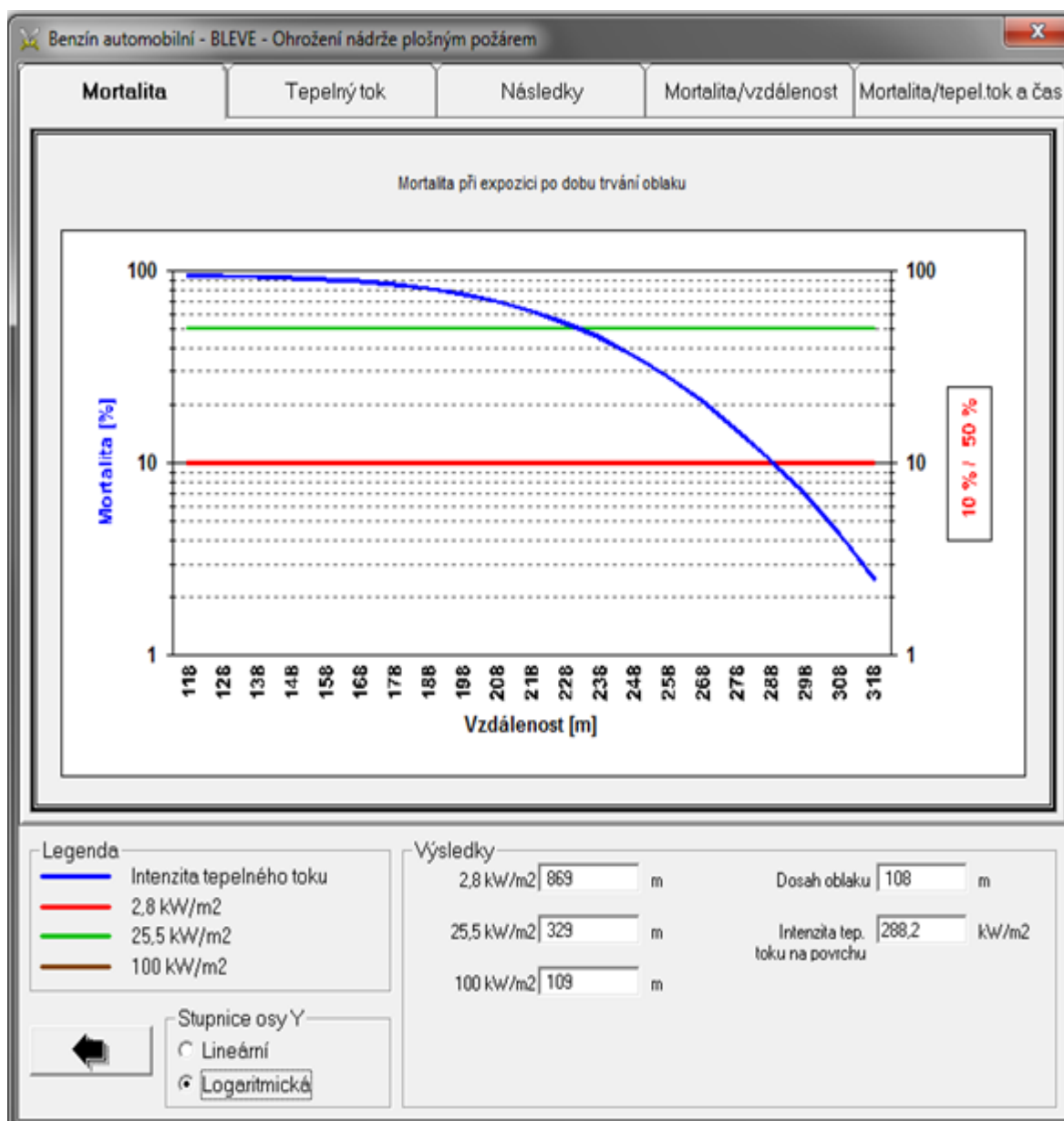
Na základě vyhodnocených údajů o havárii lze tuto havárii zařadit mezi velmi vážné havárie. V tomto typu MU, i přesto že nám byly známy povětrnostní podmínky a počasí v konkrétním okamžiku havárie, samotný výpočet není těmito parametry ovlivněn.

V okruhu 538 m od ČS je nutná evakuace osob, které by byly ohroženy tepelnou radiací a utrpěly by popáleniny minimálně 1. stupně. Úmrtnost lidí v okruhu 238 metrů od centra události je 50%, ve vzdálenosti 398 m od ČS by zemřelo 10% lidí. Vytvořený oblak při explozi by dosáhl poloměru 108 m a trval 13,6 s. Tato vzdálenost je současně vzdáleností, ve které by došlo k ohrožení budov narušením pevnosti oceli a k ohrožení zápalem suchého dřeva. Program TerEx umožnil výstup vyhodnocené události v podobě zákresu do mapového podkladu (Obrázek15), kde je možno vidět přímé geografické údaje zasaženého území.

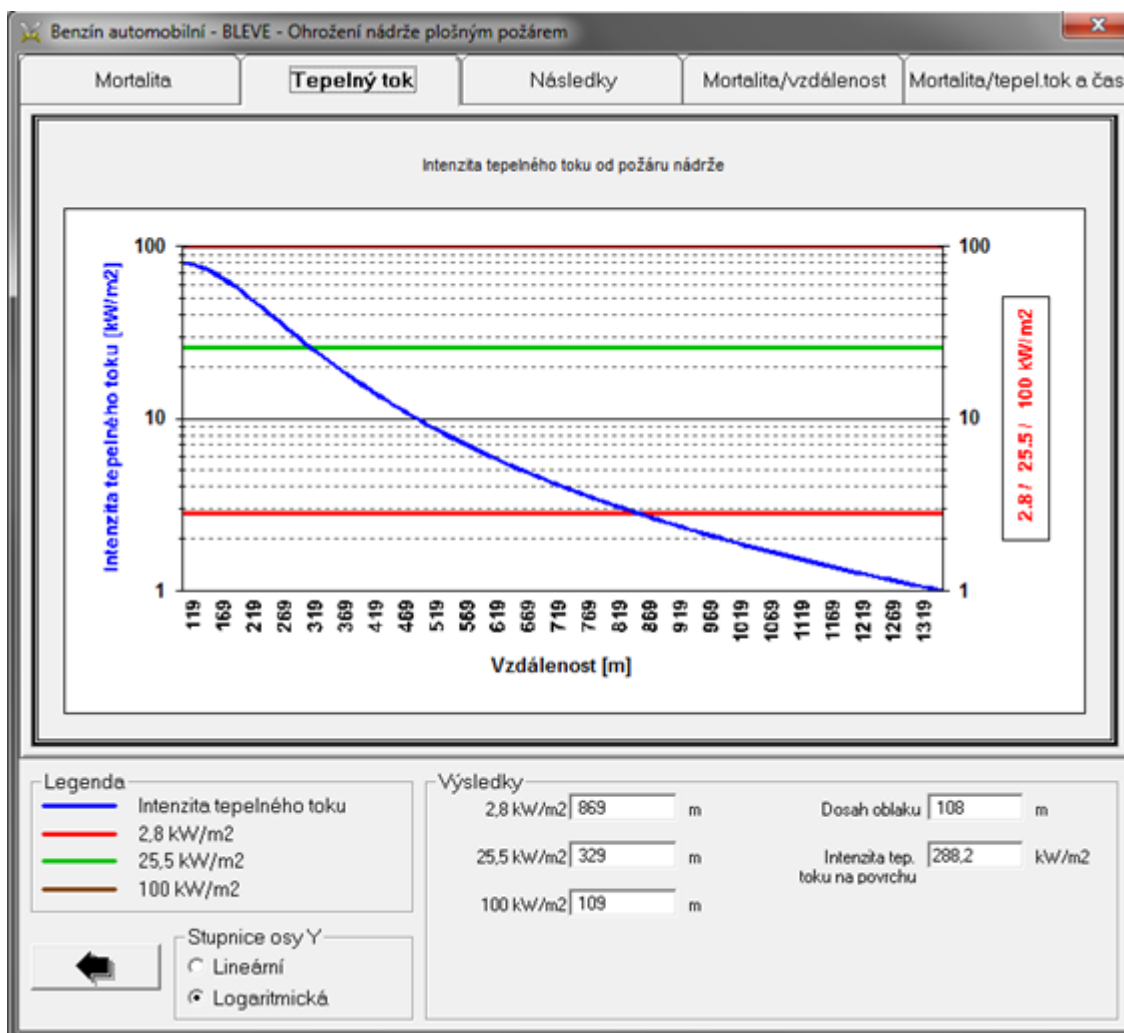
Obrázek 15: Označení nebezpečné zóny (upraveno, TEREX)

Mezi nejvíce zasažené objekty patří samotná ČS, restaurace Nový svět, dva výškové činžovní domy na ulici Tyršova a sídliště Mezi Mlaty, které se nachází v těsné blízkosti čerpací stanice. Vzhledem k tomu, že tato oblast patří mezi velmi zalidněné území, dochází k ohrožení zejména lidských životů, zdraví a budov. Ve vzdálenosti do cca 200 m by v době trvání oblaku vytvořeného při explozi (13,6 s) zemřelo až 100% lidí vyskytujících se v daném území. Až teprve ve vzdálenosti 290 m od čerpací stanice se úmrtnost snižuje pod 10% (Obrázek 16).

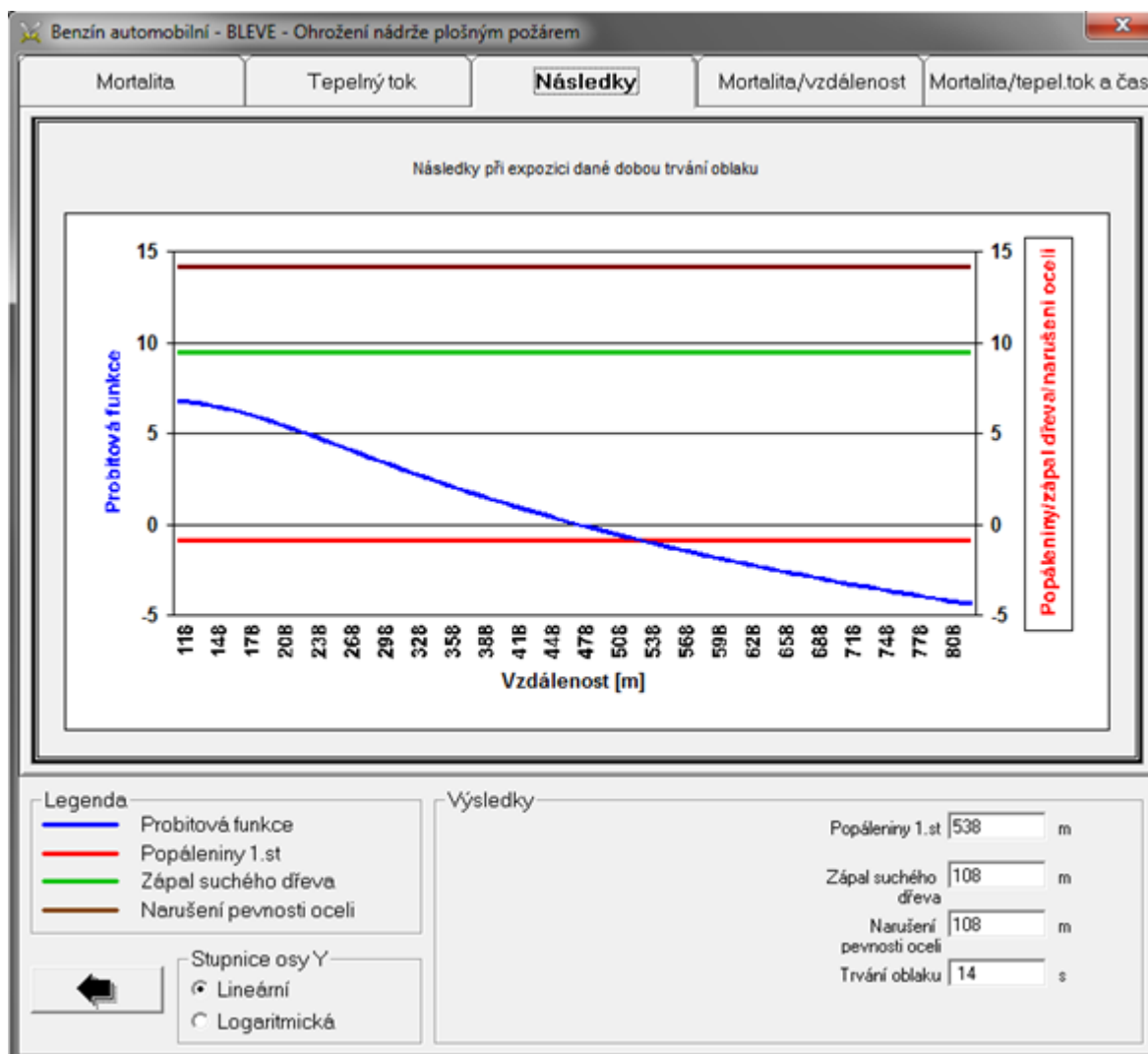
Obrázek 16: Mortalita při expozici po dobu trvání oblaku (upraveno, TEREX)

Intenzita tepelného toku představuje energii uvolňovanou hořlavým materiálem za jednotku času a je základním parametrem pro určení intenzity hoření, která klesá se vzdáleností od místa exploze (Obrázek 17).

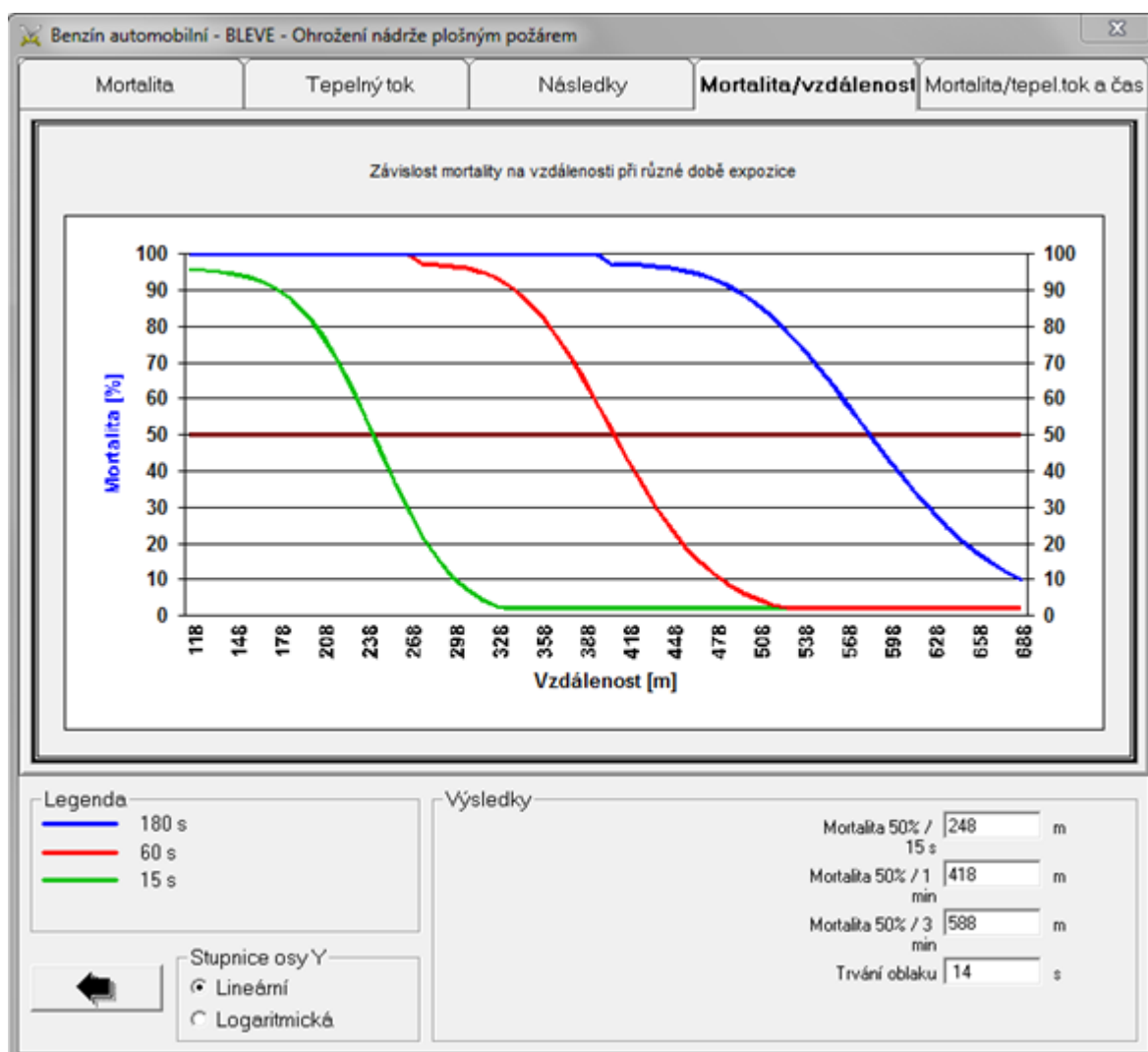
Obrázek 17: Intenzita tepelného toku od požáru nádrže (upraveno, TEREX)

Po dobu trvání oblaku 14 s dochází k popáleninám 1. stupně do vzdálenosti 538 m od centra havárie, zápal suchého dřeva a narušení pevnosti oceli do vzdálenosti 108 m od centra havárie. S rostoucí vzdáleností od centra exploze klesají následky této MU (Obrázek 18).

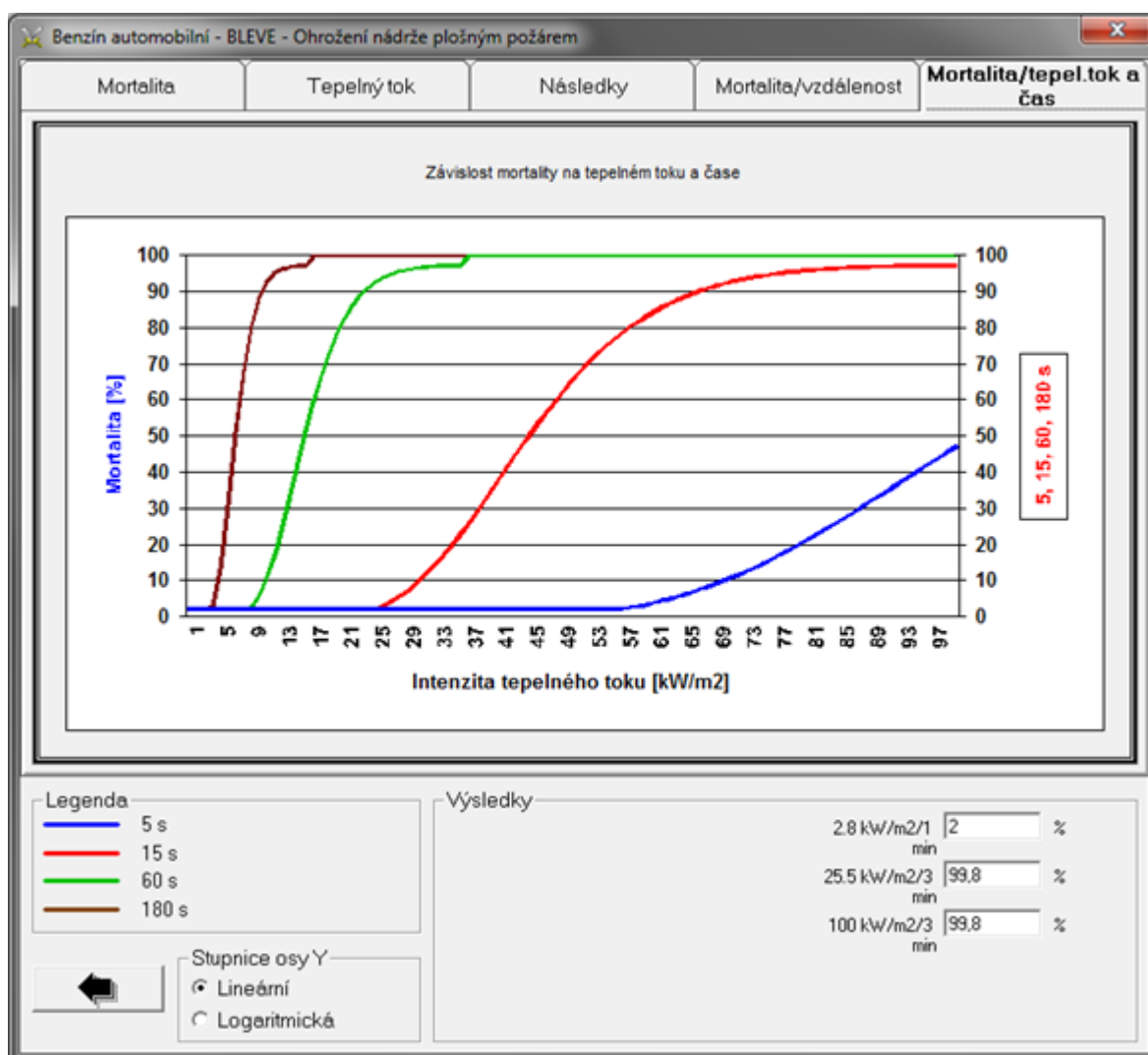
Obrázek 18:Následky při expozici dané dobou trvání oblaku (upraveno, TEREX)

Ve vzdálenosti 118 m od centra exploze je úmrtnost v době trvání exploze 15 sekund téměř 100%, se vzdáleností od centra klesá, v okruhu cca 300 m je nulová. Téměř jisté úmrtí osob je ve vzdáleností až 450 m od centra, v čase až do 180 s (Obrázek15).

Obrázek 19: Závislost mortality na vzdálenosti při různé době trvání expozice (upraveno, TEREX)

S rostoucí intenzitou tepelného toku roste pravděpodobnost úmrtí osoby. V době trvání expozice 5 s a intenzitou tepelného toku nad 65 kW/m^2 roste možnost úmrtí osoby až do výše 50% při trvání expozice 180 s se zvyšuje pravděpodobnost úmrtí osoby i při menší intenzitě tepelného toku, cca $1 - 15 \text{ kW/m}^2$ (Obrázek 16).

Obrázek 20: Závislost mortality na tepelném toku a čase (upraveno, TEREX)

S využitím softwarového nástroje TerEx, na jehož základě jsem vymodeloval následky MU – únik automobilového benzínu z ČS a následnou explozi a vyhodnotili následky této MU. Výstupem byla dána potřebná vzdálenost pro evakuaci osob, v grafech vyobrazená úmrtnost v závislosti na vzdálenosti od centra havárie, intenzita tepelného toku, následky při expozici dané dobou trvání, závislost mortality na vzdálenosti při různé době expozice a závislost mortality na tepelném toku a čase.

7.5 Posouzení současného stavu terorismu v České republice

Pro posouzení aktuálního stavu terorismu v ČR poslouží analýza SWOT. Bezpečnostní informační služba (dále jen „BIS“) vydává každý rok výroční zprávu. V ní je uvedeno mimo jiné také možnost hrozby terorismu v ČR. S informacemi získanými ze zprávy BIS, vytvořím SWOT analýzu. Dále využiji pro analýzu poznatky a informace, které obsahují

ochranu obyvatel před terorismem. Využijí také veřejné informace z televizního vysílání a internetu. V provedené analýze bude pojednáno, jestli je ČR zranitelná v momentě hrozby před teroristickým útokem teroristickou organizací tzv. IS.

Analýza SWOT je analytickou univerzální metodou, (DESS, 2018) je zaměřena na posouzení vnitřních a vnějších elementů, které ovlivňují účinnost procesu v systému. V mém případě je to posouzení terorismu v ČR. Využívá se především jako analýza v procesu strategického řízení. (HUMPHREY, 2020) Pomocí SWOT analýzy budou definovány klíčové možnosti terorismu v ČR, to v čem jsou kvalitní a opačně v čem jsou slabší. Pravidla SWOT analýzy:

- Zdůraznit nejdůležitější informace a omezit nepotřebné informace,
- uvedou se pouze relevantní informace,
- zapotřebí je společná spolupráce, slouží k vyčlenění důležitých informací,
- informace se poté rozčlení do čtyř celků podle pravidla SWOT. (HUMPHREY, 2020)

Rozdělení do jednotlivých segmentů SWOT analýzy, ty ovlivňují stav terorismu v ČR (Tabulka 9). První dva segmenty ukazují nedostatky a přednosti, poté jsou také rozděleny dvě části z hlediska vnějších a vnitřních faktorů.

Segment přednosti jsou použity silné stránky a příležitosti. Jsou to hlavní faktory, které mají malý přínos pro stav terorismu v ČR.

Segment nedostatky jsou uvedeny slabé stránky a hrozby. Tyto předpoklady navyšují hrozby terorismu v ČR.

Vnitřní část analýzy obsahuje:

- silné stránky obsahují, informace, které omezí hrozbu před terorismem v ČR
- slabé stránky opačně vypovídají o tom, co zvětší hrozbu terorismu v ČR.

Vnější část poté charakterizuje:

- příležitosti jsou možnosti, které je možné na základě výsledků analýzy zlepšit
- hrozby jsou aktuální možnosti samého nebezpečí před terorismem.

Tabulka 9 SWOT Analýza

SWOT Analýza		
	Silné stránky	Příležitosti
Přednosti	Česká republika není významná jako cíl pro IS	Intenzivnější mezinárodní komunikaci
	4 stupně ohrožení terorismem v ČR	Dohled nad sociálními sítěmi napojení na propagandu
	ČR je členem NATO	Intenzivnější spolupráce IZS při teroristickém útoku
	Spolupráce IZS při MU	Navýšení protiteroristických skupin
Nedostatky	Slabé stránky	Hrozby
	Migrační problém, ČR je členem Schengenského prostoru	Možný útok osamělého vlka
	Radikalizace působící na muslimskou komunitu	Rozšiřování extremismu a propagandy po síti
	Osoby, které podporují radikalizaci k IS	Útoky IS v Německu a Francii
Nezkušenost ČR s větším teroristickým útokem	ČR je na seznamu nepřátel IS	
	Vnitřní	Vnější

Hodnocení elementů: Při hodnocení elementů v první skupině viz (Tabulka10), je z pohledu vnitřního prostředí ochrana obyvatel před terorismem. Zde je každému faktoru přidělena hodnota a pak je podle důležitosti hodnocena. Výsledek je poté suma hodnot silných a slabých stránek. Silné stránky mají hodnotu 3,9 a slabé stránky 1,6. Mezi nimi je podstatný rozdíl, tedy se dá z provedené analýzy domnívat, že převládají stránky silné proti terorismu v ČR.

Tabulka 10: Vnitřní elementy SWOT analýz

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Silné stránky			
ČR není významná jako cíl pro IS	0,3	5	1,5
4 stupně ohrožení terorismem v ČR	0,4	4	1,4
ČR je členem NATO	0,2	3	0,6
Spolupráce IZS při MU	0,1	2	0,2
Celkem			3,7
Slabé stránky			
Migrační problém, ČR je členem Schengenského prostoru	0,3	3	0,6
Radikalizace působící na muslimskou komunit	0,2	2	0,4
Osoby, které podporují radikalizaci k IS	0,1	3	0,3
Nezkušenost ČR s větším teroristickým útokem	0,2	2	0,4
Celkem			1,1

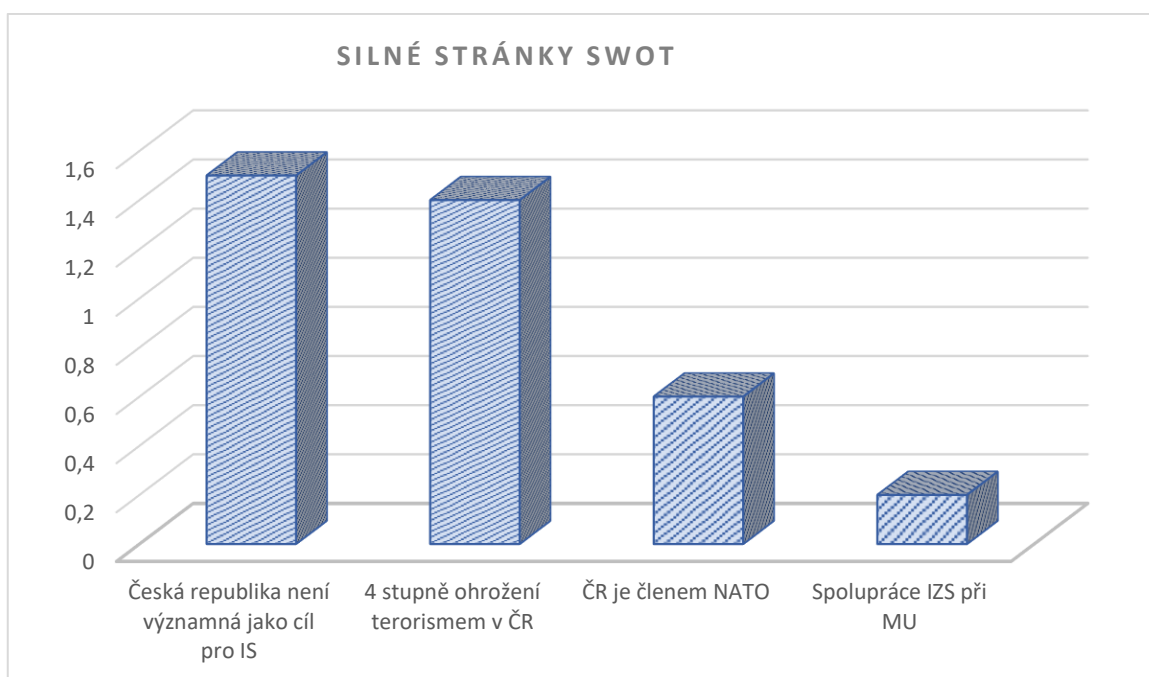
V druhé skupině hodnocení jsou obsaženy vnější faktory (Tabulka 11). Jsou to příležitosti a hrozby. Na tomto základě uvážení a zohlednění všech faktorů vyšlo, že uvedená hodnota příležitostí převažuje nad výsledkem hrozeb. Suma příležitostí je 3,4 a suma hrozeb je 2,1.

Tabulka 11: Vnější elementy SWOT analýzy

Faktory	Váha	Hodnocení	Celkem
Příležitosti			
Intenzivnější mezinárodní komunikaci	0,2	3	0,6
Dohled nad sociálními sítěmi napojení na propagandu	0,2	2	0,4
Intenzivnější spolupráce IZS při teroristickém útoku	0,3	4	1,2
Navýšení protiteroristických skupin	0,3	4	1,2
Celkem			3,4
Hrozby			
Možný útok osamělého vlka	0,1	1	0,1
Rozšiřování extremismu a propagandy po síti	0,1	2	0,2
Útoky IS v Německu a Francii	0,4	4	1,6
ČR je na seznamu nepřátel IS	0,2	2	0,4
Celkem			2,1

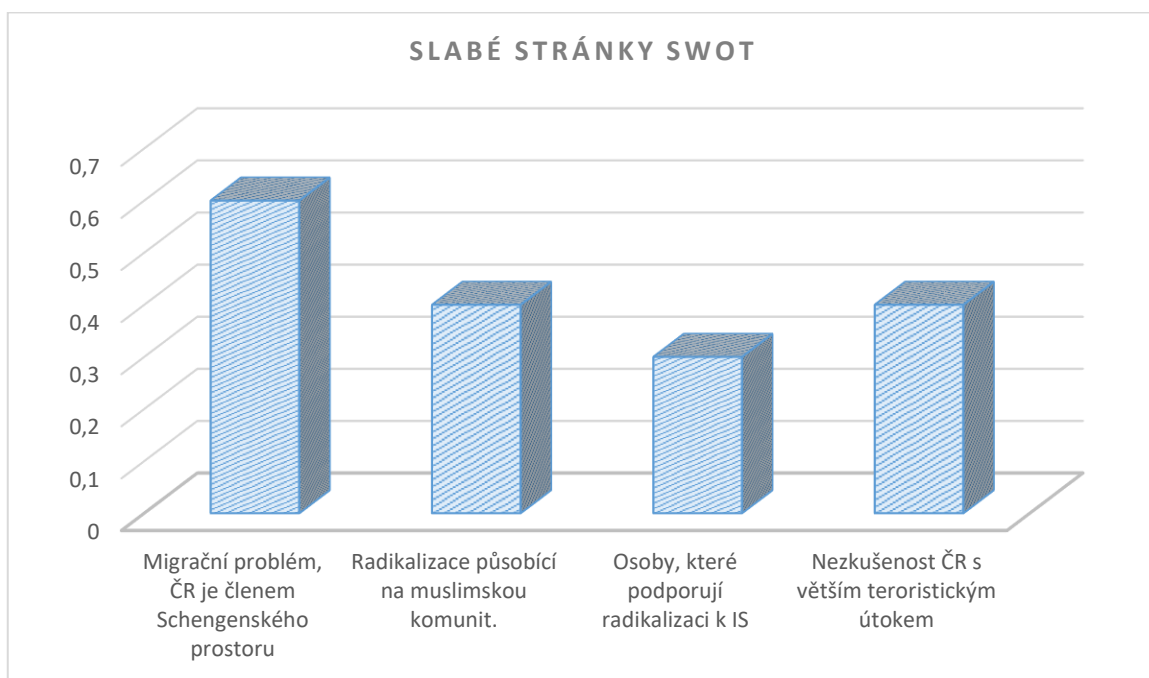
Z grafického vyjádření (Graf 1) silné stránky vyplývá, že ČR není významná jako cíl pro IS. Existence více významných cílů v některých zemích EU by měla pro teroristy zajistit omezení hrozby útoku teroristů na ČR.

Graf 1: Silné stránky SWOT

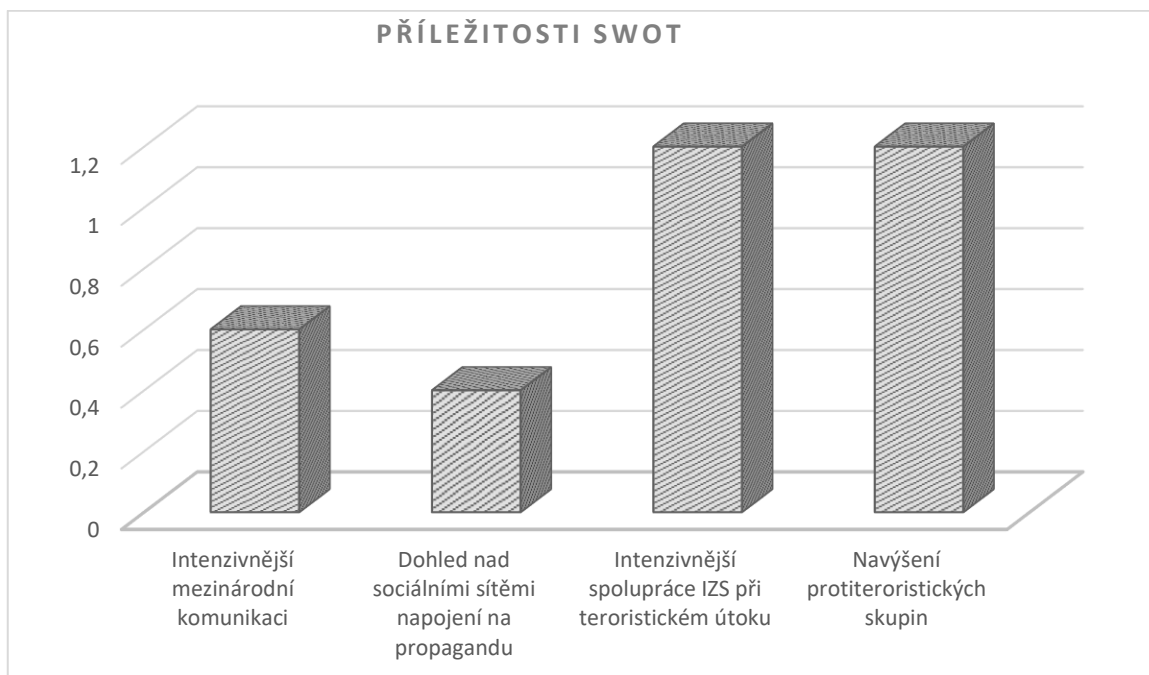
Grafické vyjádření (Graf 2) uvádí slabé stránky terorismu v ČR. Nejvyšší hodnotu tady zastupuje Schengenský prostor. Z toho vyplývá, že je zde největší riziko volného vstupu imigrantů a teroristů na území ČR.

Graf 2: Slabé stránky SWOT

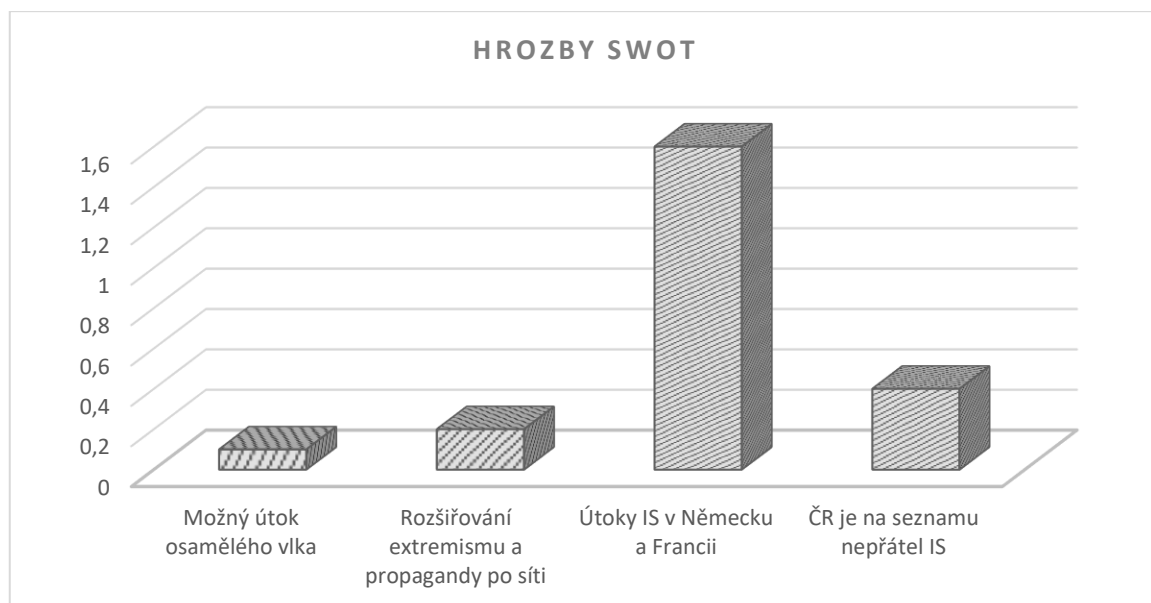
Z grafického vyjádření (Graf 3) vyplývají příležitosti, které popisují případné hrozby terorismu. Nejdůležitější podmět je zde: Intenzivnější spolupráce IZS při teroristickém útoku a navýšení protiteroristických skupin. Rozšíření protiteroristických jednotek útvar rychlého nasazení (dále jen „URNA“), útvar pro odhalování organizování zločinu (dále jen „UOOZ“) a dalších, které dokáží rychle zasáhnout při zjištěném možném teroristickém útoku. Součinnost a zdokonalování složek IZS při společném zásahu zdokonalují při společném cvičení, aby se mohly společně připravit jak provádět likvidační a záchranné práce následky po teroristickém útoku.

Graf 3: Příležitosti SWOT

Grafické vyjádření (Graf 4) poukazuje na hrozby, ty působí na terorismu v ČR. I když ve vnějším prostředí SWOT analýzy vychází, že příležitosti jsou hodnotnější než hrozby. Bylo by dobré pro tento výzkum posoudit hodnoty u všech hrozeb. Nejvýznamnější hodnoty hrozeb jsou útoky v Německu a Francii. Vyplývá z toho, že teroristé z organizace IS stále útočí na státy EU a je více než možné, že stále útočit budou. Druhá nejvyšší hodnota je faktor - ČR je v seznamu nepřátel proti IS. Z toho vyplývá že v ČR se nedá útok ze teroristů vyloučit. Třetí faktor uvádí šíření propagandy po síti. Z důvodu migrace se muslimové rozšířili po celém světě. Proto je tu hrozba, že můžou osamělí jedinci pomýšlet o radikální propagandě. Poslední faktor v tomto pořadí jsou „Vlci samotáři“. Jedná se většinou o jedince radikály, jež sdílí stejnou ideologii stejně jako IS. Mohou zaútočit úplně sami, z vlastní iniciativy.

Graf 4: Hrozby SWOT

Úkolem analýzy SWOT bylo posoudit současný stav terorismu v ČR pomocí analytické metody SWOT. Byly popsány významné silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby, z kterých vyplynulo:

- Nejhodnotnější silná stránka: ČR není významná jako cíl pro IS.
- Nejhodnotnější slabá stránka: Migrační problém, ČR je členem Schengenského prostoru.
- Nejhodnotnější příležitost: Intenzivnější spolupráce IZS při teroristickém útoku.
- Nejhodnotnější hrozba: Útoky IS v Německu a Francii.

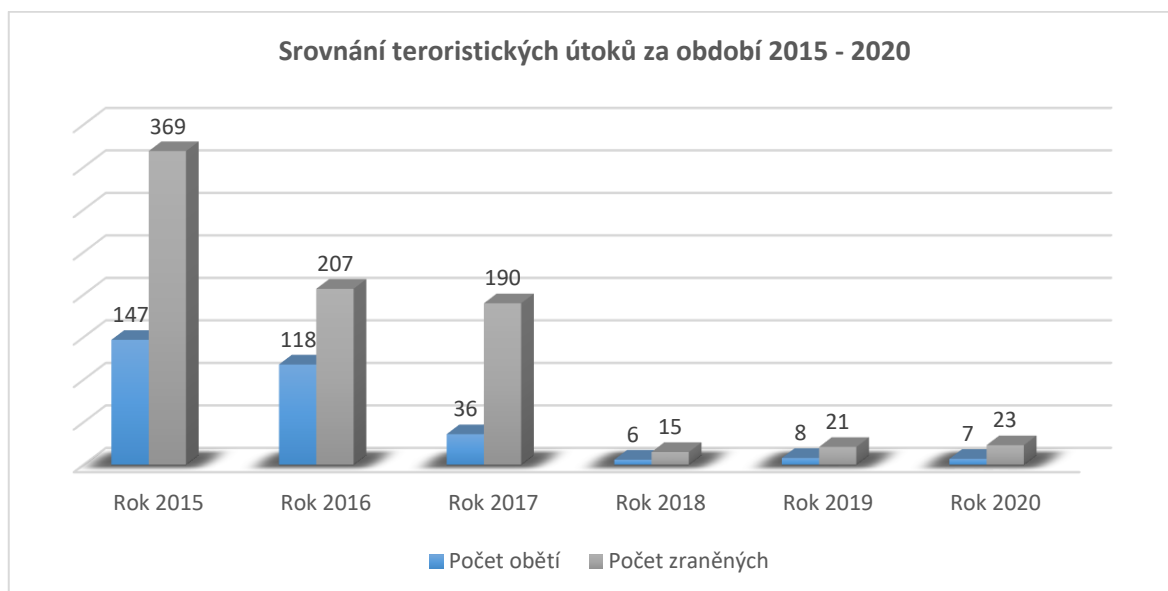
8 NÁVRHY NA ELIMINACI TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ

Výsledkem diplomové práce jsou jednotlivá doporučení, jak těmto MU předcházet, anebo je minimalizovat a zmírnit tak jejich následky proti útokům na měkké cíle. Zjistit zda na základě platných právních předpisů a vztahujících se dokumentů proti terorismu jsme připraveni v ČR těmto útokům čelit. Tato doporučení by se měla dotýkat jak civilního obyvatelstva tak, i složek IZS, které se na takových událostech přednostně podílejí:

- **Vyhodnocení statistiky provedených teroristických útoků za období 2015–2020.**

Z provedené statistiky vyplývá (Graf 5), že při provedených útocích je vždy více zraněných než obětí. Lze to přisuzovat kvalitní práci IZS především policii, že dokáže rychle zneškodnit nebo odhalit útočníka, který již nemůže dále pokračovat v protiprávním jednání a také ZZS za kvalitní přednemocniční ošetření přímo na místě zásahu, rychlí převoz do nemocnic. Také si lze povšimnout, že každý rok se podstatně snižují počty obětí, zraněných při teroristických útocích. Mnoho útoků je již zjištěno a přerušeno ve fázi přípravy a pokusu, za to lze vděčit BIS, zpravodajské službě (dále jen „ZS“) a národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (dále jen „NUKIB“).

Graf 5: Teroristické útoky za období 2015–2020

- **Vyhodnocení analýzy CARVER.** Použitím analýzy CARVER jsem dokázal, že největší hodnoty mají měkké cíle, které nedisponují jakýmkoliv bezpečnostní opatření. Jejich jednotným a základním znakem je větší pohyb civilního obyvatelstva. Především tyto cíle většinou představují jednoduchý cíl teroristy nebo

jiného nebezpečného pachatele podobného útoku. Tato ochrana všech těchto cílů je velmi komplikovaná. Proto je zapotřebí alespoň v minimálních možnostech zavést některá bezpečnostní opatření pro ochranu civilního obyvatelstva. Použitím této metody bylo tedy jednoznačně potvrzeno, že mnou zvolené měkké cíle Masarykovo náměstí v Kyjově a obchodní park Vendo v Kyjově jsou zranitelné, s minimální ochrannou.

- **Vyhodnocení Ischikava diagramu.** Z nynějšího zabezpečení školského zařízení jsou uvedeny tyto závěry na zlepšení zabezpečení:
 - obvodová ochrana – zvýšení oplocení,
 - plášťová ochrana – bezpečnostní fólie na otvorové výplně,
 - požár – kouřové požární hlásiče,
 - CCTV – záložní zdroj el. Energie,
 - cizí osoby – propustková služba (vrátný),
 - zaměstnanci – pravidelná a častější školení.

- **Vyhodnocení programu TerEx.** V současné době plně nových technologií a plně ohrožení jak osob, tak i majetku by měl být kladen důraz na všeobecnou bezpečnost. Pečlivě dbát bezpečnostních předpisů a chránit to, co je pro nás nejdůležitější a to především zdraví a lidské životy. Vyzkoušel jsem si praktické využití programu TerEx na modelování úniku nebezpečné látky. Tento program nabízí po doplnění nenáročných údajů široké výstupní informace, které mohou usnadnit práci v krizovém řízení. Jako nejpodstatnější výstup vidím v přesném určení ohrožené zóny potřebné k evakuaci osob.

- **Opatření k odstranění vzniku MU na ČS.** Uvádím pouze některá opatření, neboť ve výsledku jich existuje celá řada, zaměřená podle konkrétního charakteru teroristického útoku:
 - Pro provoz ČS jsou stanoveny jednotné, obecné, doporučené, metodické pracovní postupy po jednotlivé pracovní postupy v provozu ČS, za účelem zvýšení bezpečnosti při manipulaci s nebezpečným zbožím, a to pohonnými látkami. Chování všech účastníků procesu provozu ČS by mělo být v souladu s těmito pracovními postupy.

- Je nezbytné seznámit a pravidelně proškolení řidiče automobilových cisteren a přejímající – zaměstnance čerpací stanice s postupy pro stáčení na ČS, důsledně vyžadovat jejich dodržování tak, aby nedocházelo k ohrožení bezpečnosti osob a životního prostředí.
 - Pokud to finanční situace ČS dovoluje, bylo by dobré najmout si bezpečnostní agenturu, jejíž zaměstnanci by doprovázeli přečerpávací cisternu. V době přečerpávání by dohlíželi na bezpečnost v zóně č. 1.
 - Samozřejmě by zaměstnanci bezpečnostní agentury byli řádně proškoleni z požární bezpečnosti a disponovaly by ručními hasicími přístroji, v případě okamžitého zásahu. Taktéž by mohli případného útočníka ihned zpacifikovat nebo zajistit, toto jim umožňuje trestní zákoník: kdokoliv může zajistit osobu, která se dopouští trestné činnosti, avšak musí ihned vyrozumět PČR.
- **Vyhodnocení analýzy SWOT.** Jako nejhodnotnější silná stránka je, že ČR není významná jako cíl pro IS. Stále je tu však riziko, že teroristé z IS zaútočí na ČR. Vyplývá to ze slabé stránky ČR, co se týče migrace v Schengenském prostoru, z uvedeného důvodu je potřebné:
 - Intenzivnější spolupráce, součinnost a zdokonalování složek IZS při společném zásahu.
 - Rozšířit rozsah společných cvičení tak, aby se mohly společně připravit, jak provádět likvidační a záchranné práce. Nebo následky po teroristickém útoku.
 - Konkrétní postupy během teroristického útoku ve fázi, kdy útok započal a stále trvá.
 - Komplexnější spolupráce protiteroristických jednotky: URNA, UOOZ, BIS, NUKIB.

Z provedených analýz se dá usuzovat, že zabezpečení ČR je dostatečné. Bezpečnostní opatření, která byla realizována v boji proti terorismu, jsou dostatečná. Součinnost složek IZS při MU koresponduje s výsledky provedených analýz a svědčí o skutečnosti, že stávající zabezpečení v boji proti terorismu je nadprůměrné. A také svědčí o skutečnosti, že měkké cíle ČR, které byly analyzovány, jsou zranitelné. Zvolenými analytickými metodami bylo zjištěno, že měkké cíle v ČR nejsou dostatečně chráněny a mohly by snadno podlehnout

náhodnému teroristickému útoku. I přesto, že ČR je dostatečně chráněna bezpečnostními opatřeními, toto bohužel nelze říci o ochraně měkkých cílů. U těch je zabezpečení velmi obtížné a také finančně nákladné a tím, že nejsou hrazena ze státního rozpočtu, ale hradí si je konkrétní instituce ze svých rozpočtů, nevěnují jim dostatečný důraz, jak se říká: „Dokud se něco nestane, tak se to neřeší“. Jako například, dříve cestující v letadle mohli během letu nahlédnout do kabiny pilotů, ale po teroristickém útoku z 11. září 2001, po únosu tří letadel, jež byly využity k teroristickým útokům na měkké cíle ve Spojených státech amerických, jsou kabiny pilotů nepřístupné posádce a obsluze během letu.

ZÁVĚR

V praktické části byly provedeny analýzy CARVER u ní se zkoumalo zabezpečení měkkých cílů v městě Kyjově. Další byl vytvořen Ischikawa diagram na zabezpečení základní školy Újezd Kyjov, poté simulace teroristického útoku proti měkkému cíli, benzinové čerpací stanici EuroOil Kyjov, zde byl popsán samotný útok a příprava na něj. Poté byl tento útok vyhodnocen pomocí softwarového programu TerEx. Jako poslední je provedena analýza SWOT u níž bylo zjišťováno zabezpečení české republiky proti terorismu. Po těchto provedených analýzách bylo také cílem práce zjištění, zda je možné těmto teroristickým útokům předejít jak ze strany obyvatelstva, ale i samotných složek IZS. Navržena jsou taková opatření, která vedou k předcházení nebo minimalizaci teroristických útoků. I v tomto případě se domnívám, že jsem úkol splnil. Pro simulaci útoků bylo pro mě inspirací vlastní pozorování prostředí města Kyjova. Samotný přínos v této práci vidím především v samotných doporučeních. Obyvatelstvo se musí dívat především kolem sebe. Jelikož, i kdyby byla bezpečnostní opatření sebelepší a na maximálních úrovních, pokud člověk nebude jejich součástí a nebude spolupracovat, potom taková opatření jsou zbytečná. Dalším výsledkem diplomové práce jsou jednotlivá doporučení, jak těmto událostem předcházet, anebo je minimalizovat a zmírnit tak jejich následky proti útokům na měkké cíle. Posoudit zda na základě platné legislativy a vztahujících se dokumentů proti terorismu jsme připraveni v ČR těmto útokům čelit. Tato doporučení by se měla dotýkat jak civilního obyvatelstva i složek IZS, které se na takových událostech přednostně podílejí. Obyvatelstvo se musí zajímat o věcech kolem sebe, jelikož tím právě zvýší své předpoklady na přežití. Jelikož jen dívám kolem sebe a obezřetností, můžou zabránit teroristickému útoku. Cíl diplomové práce byl splněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BARTA Jiří, 2012 a LUDVÍK, Tomáš. 2012. moodle.unob.cz. *Úniverzita obrany*. [Online] 2012. [Citace: 20. 03 2021.] https://moodle.unob.cz/pluginfile.php/26278/mod_resource/content/1/Studijni_pomucka_TerEx.pdf.
- BAUMAN, Zygmund. 2017. *Cizinci před branami*. Leeds, Anglie : Broken Books, 2017. 978-80-906307-2-7.
- BENÍŠKOVÁ, Alena. 2017. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/mlada-boleslav-vlak-nehoda-strom.A170601_133500_domaci_ale.www.idnes.cz. [Online] 01. 06 2017. [Citace: 2021. 04 06.] https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/mlada-boleslav-vlak-nehoda-strom.A170601_133500_domaci_ale.
- BIS. 1994. Kybernetická bezpečnost. www.bis.cz/kyberneticka-bezpecnost/. [Online] 1994. [Citace: 17. 03 2021.] <https://www.bis.cz/kyberneticka-bezpecnost/>.
- BIS, kybernetická bezpečnost. 1994. www.bis.cz/kyberneticka-bezpecnost/. *BIS*. [Online] 1994. [Citace: 11. 03 2021.]
- BLANCO, Ivan. 2020. www.lidovky.cz. www.lidovky.cz. [Online] 29. 10 2020. [Citace: 15. 03 2021.] https://www.lidovky.cz/svet/pri-utoku-nozem-u-kostela-v-nice-byl-zabit-clovek-na-miste-je-nekolik-ranenych.A201029_095335_ln_zahranici_litsp.
- BOHÁČEK, Martin. 2006. *Terrirism and the law*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2006. 80-7380-006-3.
- BOROVÍČKA, Václav Pavel. 1985. *Století šakalů*. Praha : Svoboda, 1985. 885-4-323-28.
- BRZYBOHATÝ, M. 1999. *Terorismus I*. Praha : Police histori, 1999. 80-902670-1-7.
- ČESKÁ TELEVIZE. 2017. www.ct24.ceskatelevize.cz. www.ct24.ceskatelevize.cz. [Online] 23. 05 2017. [Citace: 15. 03 2021.] <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2128035-k-utoku-v-manchester-arene-se-hlasi-policie-potvrdila-totoznost-utocnika>.
- ČESKO. 2006. Dokumenty vlády ze dne 13. září 2006 Přehled programů jednání vlády (vč. dodatků, případně upozornění), záznamu jednání vlády a usnesení vlády (vč. příloh). www.kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2006&09-13. [Online] 13. 09 2006. [Citace: 15.. 03 2021.] https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2006&09-13.
- . 2002. Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (2002/475/SVV). www.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002F0475:CS:HTML. [Online] 13. 06 2002. [Citace: 16. 03 2021.] <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002F0475:CS:HTML>.
- . 1994. Zákon č. 153 ze dne 7. července 1994 o zpravodajských službách České republiky. [ww.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153](http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153). [Online] 07.. červenec 1994. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153>.

—. 2014. Zákon č. 181 ze dne 23.7.2014 o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů. www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-181. [Online] 23.. července 2014. [Citace: 15. 03 2021.] (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-181>).

—. 2008. Zákon č. 273 o Policii České republiky ze dne 17.7.2008 . www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273. [Online] 2008. [Citace: 17. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

—. 2014. Zákon č. 315 ze dne 8. prosince 2014 kterým se mění nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-315. [Online] 08.. 12 2014. [Citace: 16. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-315>.

—. 2011. Zákon č. 418 ze dne 27. října 2011 o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418. [Online] 27.. říjen 2011. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>.

—. 2009. Zákon č.40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40. [Online] 08. leden 2009. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

ČESKO, EP. 2015. EP požaduje společnou strategii EU k boji proti radikalizaci mladých Evropanů. www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20151120IPR03612/ep-pozaduje-spolecnou-strategii-eu-k-boji-proti-radikalizaci-mladych-evropanu. [Online] 25. 11 2015. [Citace: 16. 03 2021.] <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20151120IPR03612/ep-pozaduje-spolecnou-strategii-eu-k-boji-proti-radikalizaci-mladych-evropanu>.

ČESKO, MMR. Portál strategie v ČR o kybernetické bezpečnosti ČR 2015-2020. www.databaze-strategie.cz/cz/cr/strategie/narodni-strategie-kyberneticke-bezpecnosti-cr-na-obdobi-let-2015-az-2020. [Online] [Citace: 16. 03 2021.] <https://www.databaze-strategie.cz/cz/cr/strategie/narodni-strategie-kyberneticke-bezpecnosti-cr-na-obdobi-let-2015-az-2020?typ=struktura>.

ČTK. 2020. www.denik.cz. www.denik.cz. [Online] 21. 12 2020. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.denik.cz/staty-eu/utok-na-synagogu-halle-atentatnik-soud-20201221.html> .

—. 2019. www.echo24.cz. www.echo24.cz. [Online] 10. 12 2019. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.echo24.cz/a/Sa9yB/sest-zavrazdenych-vrah-strilel-bez-varovani-v-cekarne> .

DENNING, D.E. <https://nautilus.org/>. *nautilus*. [Online] [Citace: 19. 03 2021.] <https://nautilus.org/>.

DESS, Gregory. 2018. *Strategic Management*. United States : McGraw-Hill, 2018. 9781259927621.

DIVISION SECURITY, Ochrana před terorismem. 2007. Terrorist Incident Reports – AnalyticalTools.(cit. 6. listopadu 2007). MIPT Terrorism Knowledge Base. www.red-hawk.cz . [Online] 2007. [Citace: 26. 02 2021.] <https://www.red-hawk.cz/cz/bezpecnostni-sluzby/ochrana-pred-terorismem/>.

EICHLER, Jan. 2009. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Praha : Portál, 2009. 978-80-7367-540-0.

EUROPOL. ZPRÁVA EU O SITUACI V OBLASTI TERORISMU A TRENDŮ (TE-SAT). *www.europol.europa.eu/tesat-report*. [Online] [Citace: 17. 03 2021.] <https://www.europol.europa.eu/tesat-report>.

—. 2007. Zpráva EU o situaci v oblasti terorismu a trndů (TE-SAT). *www.europol.europa.eu/tesat-report*. [Online] 2007. [Citace: 20. 03 2021.] <https://www.europol.europa.eu/tesat-report>.

FIALA, M. a VILÁŠEK, J. 2010. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha : Karolinum, 2010. 978-80-246-1856-2.

GENERACE. 2016. *www.generace-identity.cz*. *www.generace-identity.cz*. [Online] 22. 03 2016. [Citace: 15. 03 2021.] <https://generace-identity.cz/prohlaseni-generace-identity-k-udalostem-v-bruselu-22-brezna-2016/>.

HENDL, Jan a REMR, Jiří. 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. místo neznámé : Portál, 2017. 978-80-262-1192-1.

HEXXA, 2016. *www.hexxa.websystem.cz*. *hexxa.websystem*. [Online] [Citace: 18. 03 2021.] http://hexxa.websystem.cz/upload.cs/5/566b1f44-b_1-izs.jpg.

HOFFMAN, Bruce. 2017. *Inside Terrorism*. Columbia : University Press, 2017. 9780231174770.

HRADSKÁ, Vlad'ka. 2012. *www.blesk.cz*. *www.blesk.cz*. [Online] 2. 12 2012. [Citace: 20. 03 2021.] <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/186536/drama-v-ceskych-budejovicich-muz-zesilel-hodil-po-straznicich-zapalnou-lahev.html>.

HUMPÁLOVÁ, Jolana. 2015. *www.seznamzpravy.cz*. *www.seznamzpravy.cz*. [Online] 2015. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/tri-hodiny-130-mrtvych-pred-ctyrmi-lety-utocili-teroriste-v-parizi-82684>.

HUMPHREY, Albert. 2020. *www.managementmania.com*. *www.managementmania.com*. [Online] 2020, 30. 09 2020. [Citace: 25. 03 2021.] <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>.

HZSČR, krizové řízení. 2019. Krizové řízení. *www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-kriticka-infrastruktura*. [Online] 2019. [Citace: 11. 03 2021.] www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-kriticka-infrastruktura-kriticka-infrastruktura.aspx.

CHOSSUDOVSKEY, Michael. 2013. *Dobytí světa - scénář třetí světové války*. Liberec : Dialog, 2013. 978-80-7424-053-9.

IBÁNEZ, Luis De. La. Corte. 2009. *Logika terorismu*. Praha : Academia, 2009. 978-80-200-1724-6.

IDNES. 2016. www.idnes.cz. *www.idnes.cz*. [Online] 22. 03 2016. [Citace: 15. 03 2021.] https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/vybuch-na-letisti-brusel.A160322_082851_zahranicni_neh.

Integrovaný záchranný systém - Hasičský záchranný sbor České republiky. *hwww.hzscr/integrovaný-zachranny-system.aspx*. [Online] [Citace: 21. 03 2021.] <http://www.hzscr/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>.

JÍCHOVÁ, Darina. 2017. www.blesk.cz. *www.blesk.cz*. [Online] 18. 08 2017. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/488312/teror-v-barcelone-mezi-14-mrtvymi-je-rada-cizincu-policie-utocnika-zastrelila.html>.

KALVACH, Zdeněk. 2017. Definice měkkých cílů. <http://www.stpi.cz/>. [Online] Soft Targets Protection Institute, 2017. [Citace: 19. 03 2021.] http://www.stpi.cz/Aton/FileRepository/aton_file_group_a5a5bf99efd73a011643630322454306604/STPI_definice%20m%C4%9Bkk%C3%BDch%20c%C3%ADl%C5%AF.pdf.

—. 2016. www.mvcr.cz. *MVČR*. [Online] 10. 11 2016. <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>.

KOUKALOVÁ, Barbora. 2018. www.expres.cz. *www.expres.cz*. [Online] 11. 12 2018. [Citace: 15. 03 2021.] https://www.expres.cz/zpravy/utok-vanocni-trhy-strasburk-francie-cherif-ch.A181211_222529_dx-zpravy_ren.

KRÁLÍČEK, Lukáš a POLACZYKOVÁ, Tereza. 2018. www.denik.cz. *www.denik.cz*. [Online] 05. 08 2018. [Citace: 15. 03 2021.] https://www.denik.cz/ze_sveta/tri-cesti-vojaci-zemreli-pri-sebevrazednem-utoku-v-afghanistanu-20180805.html.

KRIZPORT. www.krizport.cz. *krizport*. [Online] [Citace: 20. 03 2021.] <https://www.krizport.cz/ohrozeni/nebezpecne-latky/benzin-automobilovy-bezolovnaty>.

KVASICKÝ, Vladimír, JANGL, Štefan a GAŠPIERIK, Libor. 2015. *Terorismus hrozba doby*. Bratislava : Citadella, 2015. 978808962884.

LUKÁŠ, Luděk. 2012. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín : VeRBum, 2012. 978-80-87500-19-4.

MACHOWICZ, Richard „Mack“. 2008. www.fas.org. *www.fas.org*. [Online] 2008. [Citace: 21. 03 2021.] <https://fas.org/irp/doddir/army/fm34-36/appd.htm>.

MANAGEMENTMÁNIA, informační systém. www.managementmania.com/informacni-system. *Managementmania*. [Online] [Citace: 11. 03 2021.]

MIKA, Otakar J a BUREŠ, Oldřich. 2003. *Současný terorismus*. Praha : Triton, 2003. 80-7254-409-8.

MV. 2013. <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>. *www.databaze-strategie.cz*. [Online] 20. 03 2013. [Citace: 04. 04 2021.] <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>.

MVCR, Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. 2019. www.mvcr.cz. *MVCR*. [Online] 2019. [Citace: 24. 02 2021.] <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>.

MVČR. 2010. Strategie vnitřní bezpečnosti. www.mvcr.cz/clanek/strategie-vnitřni-bezpečnosti-660705.aspx. [Online] 02 2010. [Citace: 16. 03 2021.] <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-vnitřni-bezpečnosti-660705.aspx>.

MVČR, Bezpečnostní strategie 2003. 2003. Bezpečnostní strategie 2003. www.MVCR.cz. [Online] 2003. [Citace: 24. 02 2021.] <https://www.mvcr.cz/clanek/riziko.aspx>.

MVČR, Koncepce ochrany měkkých cílů. 2018. www.mvcr.cz. *MVČR*. [Online] 08. 05 2018. [Citace: 25. 02 2021.] <http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

MVČR, kyberterorismus. 2018. www.mvcr.cz/clanek/kyberneticky-terorismuskyberterorismus.aspx. *MVČR*. [Online] 2018. [Citace: 11. 03 2021.] www.mvcr.cz/clanek/kyberneticky-terorismuskyberterorismus.aspx.

MVČR, Metodika základy ochrany měkkých cílů. 2016. www.mvcr.cz. *MVČR*. [Online] 2016. [Citace: 25. 02 2021.] <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-metodikazaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>.

—. 2018. www.mvcr.cz. *MVČR*. [Online] 2. 12 2018. [Citace: 25. 02 2021.] <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-metodikazaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>.

MVČR, organizovaný zločin. 2016. www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx. *MVČR*. [Online] 2016. [Citace: 11. 03 2021.] <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>.

NEILLANDS, Robin. 1997. *In the Combat Zone*. Londýn : Weidenfeld&Nicolson, 1997. 80-86215-29-6.

NIKIB, upozornění na zranitelnost zeroologon. 2020. www.nukib.cz/cs/infoservis/hrozby/1636-upozorneni-na-zranitelnost-zeroologon/. *NUKIB*. [Online] 24. 09 2020. [Citace: 11. 03 2021.] <https://nukib.cz/cs/infoservis/hrozby/1636-upozorneni-na-zranitelnost-zeroologon/>.

NOVINKY. 2015. www.novinky.cz. *www.novinky.cz*. [Online] 24. 11 2015. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/atentat-v-tunisu-zabil-dvanact-clenu-prezidentske-gardy-plati-vyjimecny-stav-333122>.

NUKIB. <https://nukib.cz/cs/kyberneticka-bezpečnost/regulace-a-kontrola/povinne-osoby/>. www.nukib.cz. [Online] [Citace: 18. 03 2021.] <https://nukib.cz/cs/kyberneticka-bezpečnost/regulace-a-kontrola/povinne-osoby/>.

OUTLINES, SECURITY. Měkké cíle: proč jsme pro teroristy tak atraktivní. <http://www.securityoutlines.cz/mekke-cile-proc-jsme-pro-teroristy-tak-atraktivni/>. [Online] [Citace: 25. 02 2021.]

PČR. 2017. Policie České republiky. *www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie*. [Online] 2017. [Citace: 17. 03 2021.] <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>.

Q-COM, Boj s terorismem. 2019. *www.qcom.cz. Q-COM*. [Online] 23. 09 2019. [Citace: 27. 02 2021.] <https://www.qcom.cz/2019/09/23/boj-s-terorismem/>.

RADA, EU. 2005. Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu. *www.data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14469-2005-REV-4/cs/pdf*. [Online] 30. 11 2005. [Citace: 17. 03 2021.] <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14469-2005-REV-4/cs/pdf>.

REPUBLIKY, PARLAMENT ČESKÉ. *Zákony pro lidi. Zákony pro lidi*. [Online] [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

REUTERS. 2016. *www.zahranicni.ihned.cz. www.zahranicni.ihned.cz*. [Online] 15. 07 2016. [Citace: 15. 03 2021.] <https://zahranicni.ihned.cz/c1-65368370-ve-francouzskem-nice-najelo-do-davu-lidi-nakladni-auto-na-miste-jsou-desitky-mrtvych>.

ŘEHÁK, David, FOLTIN, Pavel a STOJAR, Richard. 2008. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. Praha : Ministerstvo obrany ČR, 2008. 978-80-7278-443-1.

Sb., ZÁKON 374/2011. 2011. *Zákon o zdravotnické záchranné službě*. [www.zakonyprolidi.cz] 2011.

SCHMALZ, 2008 Michal. 2008. *www.growjob.com. www.growjob.com*. [Online] 2008. [Citace: 11. 02 2021.] <https://www.growjob.com/clanky-personal/metoda-carver/>.

službě, Zákon č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné. 2011. (*§ 19 odst. 4 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě*). 2011.

SMOLÍK, Josef a ŠMÍD, Tomáš. 2010. *Vybrané hrozby a rizika 21. století*. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 978-80-210-5288-8.

SOULEIMANOV, Emil, a další. 2010. *Terorismus pokus o porozumnění*. Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 978-80-7419-038-4.

STŘELEČEK, Jiří. 2012. <https://www.vlastnicesta.cz/metody/ishikawa-diagram-1/>. *www.vlastnicesta.cz*. [Online] 23. 04 2012. [Citace: 06. 04 2021.] <https://www.vlastnicesta.cz/metody/ishikawa-diagram-1/>.

ŠÁMAL, Pavel a a kol. 2012. *Trestní zákoník*. Praha : C.H.Beck, 2012. 978-80-7400-428-5.

ŠPAČEK, František. 2009. <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>. *www.hzscr.cz*. [Online] 26. 06 2009. [Citace: 04. 04 2021.] <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>.

ŠVAŇA, Luláš. 2017. *Etika vojny a terorizmu*. Bratislava : Veda, 2017. 978-80-224-1553-8.

ŠVARŤÍČEK, Roman. 2008. <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/81764>. <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/81764>. [Online] 2008, 114. 01 2008. [Citace: 14. 04 2021.] <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/81764>.

TIMOTHY, Snyder. 2013. *Krvavé územie*. Bratislava : Premedia, 2013. 978-80-8159-025-2.

TOUŠEK, Petr. 2018. https://www.rexter.cz/rubriky/politika/terroristicke-utoky-v-ceske-republice-a-v-evrope_214.html. www.rexter.cz. [Online] 31. 10 2018. [Citace: 06. 04 2021.] https://www.rexter.cz/rubriky/politika/terroristicke-utoky-v-ceske-republice-a-v-evrope_214.html.

TŮMA, Petr. 2001. *Encyklopedie světový terorismus*. Praha : SVOJTKA; & co., 2001. ISBN 80-7237-340-4.

ULFKOTTE, Udo. 2003. *Hrozba trorisumu*. Praha : Ikar, 2003. 80-249-0162-5.

ULRYCHOVÁ, Tereza a KUČEROVÁ, Daniela. 2020. www.seznamzpravy.cz. www.seznamzpravy.cz. [Online] 02. 11 2020. [Citace: 15. 03 2021.] <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pri-utoku-na-synagogu-ve-vidni-byl-vazne-zranen-policista-127276>.

VILÁŠEK, J. a FUS, J. 2012. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha : Karolinum, 2012. 978-80-246-2170-8.

VILÁŠEK, J., FIALA, M. a VONDRÁŠEK, D. 2014. *Integrovaný záchranný sbor ČR na počátku 21. století*. Praha : Karolinum, 2014. 978-80-246-2477-8.

www.kr-zlinsky.cz. www.kr-zlinsky.cz. www.kr-zlinsky.cz. [Online] [Citace: 18. 03 2021.] <https://www.kr-zlinsky.cz/foto/clanky/2827/izs-1.jpg> .

ZEMAN, J. 2002. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Praha : Triton, 2002. 80-7254-305-9.

ZZSJMK. Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje. www.zzsrmk.cz/o-nas. [Online] [Citace: 17. 03 2021.] <https://www.zzsrmk.cz/o-nas>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
Al-Kaidá	Militantní islamistická teroristická organizace
BIS	Bezpečnostní informační služba
ČR	Česká republika
ETA	Baskická separatistická teroristická organizace
EU	Evropská Unie
Europol	Evropský policejní úřad
HZS	Hasičský záchranný sbor
IOS KŘP	Integrované operační středisko krajského ředitelství policie
IS	Islámský stát
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
KOPIS	Krajské operační a informační středisko HZS
MU	Mimořádná událost
NATO	Severoatlantická aliance
NUKIB	Národní úřad pro kybernetickou informační bezpečnost
NCKO	Národní centrum kybernetických operací
NKBT	Národní kontaktní bod pro terorismus
NVS	Nástražný výbušný systém
OLP	Organizace pro osvobození Palestiny
PČR	Policie České republiky
PP	Policejní prezídium
SNB	Sbor národní bezpečnosti
STČ	Soubor typových činností
URNA	Útvar rychlého nasazení

UOOZ Útvar pro odhalování organizování zločinu

ZZS Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Teroristické útoky v období 1998-2006 (DIVISION SECURITY, 2007).....	28
Obrázek 2: Piktogram měkkých cílů (MVČR, 2018)	30
Obrázek 3: Čeští vojáci v Afganistánu (KRÁLÍČEK, a další, 2018)	43
Obrázek 4: Střelba v FN Ostrava (ČTK, 2019)	44
Obrázek 5: Základní škola Újezd.....	55
Obrázek 6: Vstup do ZŠ Újezd	55
Obrázek 7: Docházkový systém zaměstnanců	56
Obrázek 8: Diagram příčin a následků.	57
Obrázek 9: Pohled na restauraci Nový svět z ČS	59
Obrázek 10: Čerpací stanice EuroOil Kyjov	60
Obrázek 11: Vlastnosti automobilového benzínu (upraveno, TEREX)	62
Obrázek 12: Vlastnosti automobilového benzínu (upraveno, TEREX)	62
Obrázek 13: Vyjádření evakuační vzdálenosti (upraveno, TEREX).....	63
Obrázek 14: Výsledky vyhodnocení MU (upraveno, TEREX).....	63
Obrázek 15: Označení nebezpečné zóny (upraveno, TEREX).....	64
Obrázek 16: Mortalita při expozici po dobu trvání oblaku (upraveno, TEREX)	65
Obrázek 17: Intenzita tepelného toku od požáru nádrže (upraveno, TEREX)	66
Obrázek 18: Následky při expozici dané dobou trvání oblaku (upraveno, TEREX)	67
Obrázek 19: Závislost mortality na vzdálenosti při různé době trvání expozice (upraveno, TEREX)	68
Obrázek 20: Závislost mortality na tepelném toku a času (upraveno, TEREX).....	69

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1:Faktor kritičnosti (MACHOWICZ, 2008).....	51
Tabulka 2: Faktor přístupnost (MACHOWICZ, 2008)	52
Tabulka 3: Faktor obnovitelnosti (MACHOWICZ, 2008)	52
Tabulka 4: Faktor zranitelnosti (MACHOWICZ, 2008)	53
Tabulka 5: Faktor vlivu na obyvatelstvo (MACHOWICZ, 2008).....	53
Tabulka 6: Faktor rozpoznatelnosti (MACHOWICZ, 2008).....	54
Tabulka 7: Rozhodovací tabulka CARVER	54
Tabulka 8: Základní údaje o modelované události	61
Tabulka 9 SWOT Analýza.....	71
Tabulka 10: Vnitřní elementy SWOT analýz	72
Tabulka 11: Vnější elementy SWOT analýzy	73

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Silné stránky SWOT.....	73
Graf 2: Slabé stránky SWOT	74
Graf 3: Příležitosti SWOT	75
Graf 4: Hrozby SWOT.....	76
Graf 5: teroristické útoky za období 2015–2020	77